

Chisukwa: Bible for Acts

Formatted for Translators

©2022 Wycliffe Associates

Released under a Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Bible Text: The English Unlocked Literal Bible (ULB)

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English Unlocked Literal Bible is based on the unfoldingWord® Literal Text, CC BY-SA 4.0. The original work of the unfoldingWord® Literal Text is available at <https://unfoldingword.bible/ult/>.

The ULB is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

Notes: English ULB Translation Notes

©2017 Wycliffe Associates

Available at <https://bibleineverylanguage.org/translations>

The English ULB Translation Notes is based on the unfoldingWord translationNotes, under CC BY-SA 4.0. The original unfoldingWord work is available at <https://unfoldingword.bible/utn>.

The ULB Notes is licensed under the Creative Commons Attribution-ShareAlike 4.0 International License.

To view a copy of the CC BY-SA 4.0 license visit <http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/>

Below is a human-readable summary of (and not a substitute for) the license.

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format. Adapt — remix, transform, and build upon the material for any purpose, even commercially.

The licensor cannot revoke these freedoms as long as you follow the license terms.

Under the following conditions:

Attribution — You must attribute the work as follows: "Original work available at <https://BibleInEveryLanguage.org>."

Attribution statements in derivative works should not in any way suggest that we endorse you or your use of this work.

ShareAlike — If you remix, transform, or build upon the material, you must distribute your contributions under the same license as the original. No additional restrictions — You may not apply legal terms or technological measures that legally restrict others from doing anything the license permits.

Notices:

You do not have to comply with the license for elements of the material in the public domain or where your use is permitted by an applicable exception or limitation.

No warranties are given. The license may not give you all of the permissions necessary for your intended use. For example, other rights such as publicity, privacy, or moral rights may limit how you use the material.

Acts

1

¹We Teyofili mwakalata yangu uwabwandilo momo ngulembile uwe syosi isya Yesu mo akandila imbombo nukumanyisya . ²Ukufika isiku lyo akakwelera ku mwanya bo abapa indaghilo ukwendela mwa mbepo mwikemo kubatumiwa bake bo akabasala. Mo syamala indamyio syake , uyesu akibonesya ku kwabo mupuma mufifwanikisyo ifingi ngani. ³Boghamala amasiku 40, akibonesya kukwabo , akanda akuyugha isya bunyafyale bwa kumwanya. ⁴Bobabungana poka nawe , akabalaghila ukuti manye mufumengemo muno mu Yerusalemu , loli mulindilile ipangano lya Tata , pafyo umwene akayugha , "Mukapulika kukwangu ukuti naloli ⁵U Yohani akosya namisi ghane, loli umwe tise mosiwe numbepo mwikemo mumasiku amanandi ukwanda apa. ⁶Bobabunganite bosi pamupene bakamulalusya umwene, " Malafyale , ka aka , koko kabaliro kakunyokesya ubunyafyale bwa isilayeli ?". ⁷Akababula akati , " isi tesyinu isyaukuti musimanye isyatubaliro pamo nisyafinja fyo umwene uchala abatikite mumaka ghake. ⁸Loli umwe timukapokele amaka pala umbepo mwikemo akwisa papinu umwe, po timukabe mwebakaboni bangu muno moyerusalemu na mu Yudeya namu Samaliya , nabo bumaliro bwa kuchisu chapansi. ⁹Bo umalafyale Yesu ayugha fyosi ifi , bobakuketa kumwanya , akisa akakwela , ibingu likisa lya bamukupikila batamubona namaso ghabo. ¹⁰Bo bakuketa ngani kumwanya mo akabukila , nalubilo , abandu bamo bali bakimilila nabo palapala bakafwala amalaya amasyepu, ¹¹Bakayugha , " mwebandu ba muGalileya , choni po mwimilile panu muketa kumwanya? uYesu uyu eghiwe ukufuma kukwinu akakwera , umwanya , akuyukwisa sona ngati mo mwamuketela bo akukwela kumwanya, " ¹²Bakisa banyokela mu Yerusalemu ukufuma kwipili lya olivi, lyo likaba papipi nu Yerusalemu , pakaba pakwenda ubulendo bwa sabata weka. ¹³Bobafika , bakingila nukwanda ukwela kuchipinda ichapamwanya popo bakikalagha. Bakaba u Pitala , Jemusi Andileya Filipu Tomasi Batolomeya Jemusi umwana wa Alifasi, Simoni wa ziloti , nu Judasi mwana wa Jemusi. ¹⁴Bosi pamupene bakaba bakwipeleka pakwiputa , pamupene na bamama, maliya ung'ina wa Yesu nabakulu ba Yesu. ¹⁵Mumasiku ghala upitala akimilila pakati pabakulu bake , abandu bakukwana 120, bakati , ¹⁶"Mukulu , chali chisa ukuti amasimbo ghakwanilisiwe, syo umbepo mwikemo akayugha mumumolomo wa Daveti ukuyana insya Yudasi, yo akamulanga umundu yo akamupinya u Yesu. ¹⁷Pakuti wepe akaba we yumo wa nuswe sona akapokela ulubafu lwambombo iyi iyi ¹⁸, (po umundu uyu akaghula umughunda nifibombiwa fyabutulanongwa pano ubuniongafu, akawa pasi akatangisya umutu , umubili wake ghukapunda nukwighuka, sona ghosi amala ghake ghakafumila kungsi. ¹⁹Bosi bobakikalagha moyerusalemu bakapulika ifi, po bakanda ukwitisya amalala ghala ukuti munjugha yabo ukuti Akelidama," gho malo gha libanda.") ²⁰Pakuti silembiwe mu buku lya nyimbo sya isilayeli wa masalimo , ukuti leka amalala ghake ghipele ukuba sisame. sona manye yumo umundu akaye ikalepo pamalo ghala; ;loli yumo eghe ubudindo pamu ubuyo bwabulongosi bwake. ²¹Chakwenelera ngani ukuti umwanalume yumo yuyo alinuswe poka akabalileo kosi ko umalafyale Yesu bo akubuka nukwisa pakati pa uswe , ²²Ukwanda pa losyo lwa Yohani ukwisa ukufika pisiku lyo u Yesu akakweragha ukuya kumwanya pakati pa uswe, yo awe we wakukaboni wa uswe wakusyuka kwake. ²³Bakasala abandu bamo babili Joseph yo bakamwitisya ingamu yakuti , Barsabbas, yo sona bakamwitkisa ingamu yakuti Justasi Matiyasi ²⁴Bakiputa bakati bakati, " We Malafyale , ukumanya imyoyo yabandu bosi, fumbula weni yo mwa aba babili weyo usalite, ²⁵ukuti yo eghe amalala gha mbombo iyi nubutumiwa ukufuma mo u yudasi akanyokela ukubuka ku malo ghake," ²⁶.Bandu bakisa babika ubulaghusi , ubulaghusi bula bukamukola u Matisyasi, sona wepe akabelengiwa munanbala ya ba tumiwa bala eleveni(11)

2

¹Bo lyafika isiku lya pentekositi , bakaba bosi poka pamalo ghoka. ²Umwakukenusya ichongo chikafuma kumwanya ngati yo mbepo iyikulu nukwisula inyumba yosi yobakikalamo ³Po sikabisila indimi syosikaba ngati mulilo syo sikanyambana , sona bakikala pamwe uyo pamwene. ⁴Bakisula nu mbepo mwikemo sona bakanda pakuyugha mundimi isingi, bo umbepo akubabombesya. ⁵Po bakabapo abayuda bobakikalagha ku moyerusalemu , abandu bobakiputa kwa chala ukufuma mufikolo fyosi fya pa chisu cha pansu, nakumwanya. ⁶Bochapulikiwa ichongo ichi , abandu abingi bakisa pamupene lori bakafulunganika chifukwa wesi akapulika ukuti bakuyugha injugha syakulekana lekana. ⁷Abandu bakatenguka nukuswigha; bakati, " Naloli , keta bosi aba bakuyugha apa bangaba bakugalileya? ⁸Choni chotubapulika wesi , munjugha yitu yotupapiliwe muno? ⁹Amapalitiya, naMamediya sona naba elamu , nabo bakikala muMesopotamya namuYudeya na kukapadokiyo, ku ponti naku Asiya . ¹⁰Kufiligiya nakuPamufiliya , ku Ejiputi. namufigaba fya libya papipi naKukileni, nabalenda ukufuma ku Roma , ¹¹Aba Yuda nabo teba Yuda . aba Keleti naba Alebiya , tukubapulika bakuyugha munjugha syitu ukuyana nimbombo isyamaka gha chala. ¹²Bosi bakaswigha namaka ghakabawila , bakayugha kwa yumo nu yungi , " chikung'anamulaki ichi?" ¹³Bamo baka basekela nukuti , "bakolibwe nu bwalwa ubupya". ¹⁴Loli u Pitala akimilila nabala 11, akakwesya amasyu ghake , akayugha kubanine akati " abandu bamu yudeya namwesi mwe mukwikala ku Yerusalemu , leka ichi chimanyikwe ku kwinu, mupulikisye amasyu ghangu. ¹⁵Pakuti abandu aba batangw'ile bwalwa ngati momukwinongónela , pakuti kabaliro kabutatu pangelo ¹⁶Loli isi sikayughiwa nu musololi u Yawelo. ¹⁷Momo tifikabele mumasiku gha bumalilo , uChala ukuti, ngwisa pa kukusya umbepo wangu pa bandu bosi, Abana binu abalumyana nabalindu akwisa pakusolola, abana binyu bakwisa pakuketa ifya mundasi nabasongo bakwisa pakulotagha ifilota. ¹⁸Naloliloli mweba mbombo wangu naba mbombo bangu abakasi mumasiku

ghalaghal tingakusye umbepo wangu, po tiwakande ukusolola.¹⁹ Ingwisa pakulangisya ifiswigho kumwanya kumabingu nifimanyisyo pa chisu chapansi, ibanda, umoto nukukwela kwa lyosi.²⁰ Isuba likwisa ukunganamuka nukuba chisi, ghope nu mwesi ukuba libanda mo likali ukwisa isiku ikulu ngani ilya malafyale kyala.²¹ Tichikabe chakuti wesi yo itisya pangamu ya malafyale kyala akuya pakupona.²² Bandu ba Isilyeli pulika amasyu agha uYesu wa muNazareti, akasimikisiwa kwa umwe nu Chala kumbombo sya maka nifiswigho sona nifi manyisyo fyo uChala akabomba ukwendela mumwake pa kati pinu, ngati momusimanyile numwe.²³ Umundu uyu akapeghiwa kukwinu nu Chala mo akabatikila nukwinongónela, po numwe munyobe syabatulanongwa bakamukoma pakukomelera pa mbinjika.²⁴ Loli Uchala akamususya, nukumusatula kufyakubaba fya bufwe, chifukwa chitakabwa chakuti chingabombiwa ukuti ubufwe bumupote.²⁵ Pakuti u Deveti akayugha isya yuyo akati ngumuketa umalafyale pamaso ghanghu akabaliro kosi pakuti alikulubafu lwa nyobe yangu indilo ukuti une ndakatilepo.²⁶ PO ghope umoyo wangu ghukahoboka nululimi lwangu lukasekela. sona numubili wangu tiwikale nulubilo.²⁷ Pakuti ta ukaghuleke ubumi bwangu mubufwe pamo ukwitikisya ukuti umwikemo wake abole.²⁸ Ukafumbula kukwangu isila sya bumi, timukambangisye une nukwisula nubuhobofu pamaso pinu.²⁹ Bakamu, syakulondiwa ngani ukukwangu ukuyugha ku kwinu nulubilo isyamunyanya u Deveti, ukuti wepe akafwa nukusiliwa mwipumba lyake tulinalyo mupaka umusughu..³⁰ Loli wepe, akaba musololi nukumanya ukuti uChala alapa nawe ukuti weka uwakuluko lwake akwisa pakupyana upando wake.³¹ Akaketa syo sikwisa mundasi nukuyugha isya kusyuka kwa Kilisitu ukuti atakalekiwamo mubufwe pamo umubili wake ukuti ghubole.³² U Yesu yuyu uchala akamususya, nuswe twebosi twebakaboni.³³ Po apo akwesiwe ali kunyobe indilo ya Chala sona apokelite ichabupi cha mbepo mwikemo ukufuma ku wise, atukusisye mukuketa nukupulika.³⁴ Pakuti uDeveti atakakwela kumwanya, loli akat,i, umalafyale, akati kwa malafyale wangu, "I kala kunyobe yangu iyandilo"³⁵ mpaka po nababika abalwani bako kungandilo syako."³⁶ Po ulu leka inyumba yosi iya ba isilayeli bamanye ukuti u chala amupela ukuwa we malafyale sona kilisitu, u Yesu yuyo mwamukomelile."³⁷ Po bobapulika isi, " bakapalamasiwa munyobe yabo po bakti kwa pitala nabatumiwa bobakasyala, " bakamu totubombeki?"³⁸ U Pitala akati pinduka nukosiwa, mwebosi umwe, mungamu ya Yesu kilisiti nukuhobokeliwa kwa mbiwi, sona tise mupokele ichabupi chambepo mwikemo.³⁹ Pakuti ipango lili kumwe nabana binu na kubosi bo bali kubutalipo, nabandu abingi isamo u malafyale uChala witu ti akababitisye."⁴⁰ Namasyu aghangi amingi gho akasimikisya nukubasuma abene ukuti, " mupokiwe kulonangiko ulwa mbapwa iyi."⁴¹ Po bakapokela isyu lyake nukosiwa, pobakongelelapo pisiku lilalila abakukwana 3000 imisimu.⁴² Bakipereka bene kufimanyisyo ifyabutumiwa sona nukubungana poka, ukwa kumenyanya ichibama namunyiputo.⁴³ Ubogha bukisa pa musimu ghosi, po ifiswigho nifimanyikilo fikabombiwa ukwendela mubatumiwa.⁴⁴ Bosi bobakasubilagha, bakabapoka sona bakalyanga nifindu fyabo pa mupene.⁴⁵ Bakaghulisya ifyuma fyabo, namalo nukufiyaba ku wesi, ukuyana nubupotwe bo wesi akaba nabo"⁴⁶ Po isiku nisiku bakipere bene nifundo yoka mu chalichi. Bakamenyagha nifibama mutwaya twabo, nukuyabana ifyakulya fyabo mwalusekelo numoyo uwakwiyisya,⁴⁷ Ukumukwesya uchala nukuba nichisa nabandu bos, sona nisiku lyosi uchala akabongesiyanga inambala yabo bo bakapokiwa

3

¹ Po upeteli nu yohani bakakwela ukwingila muchalichi pakabalilo ka 3 koloko ² Po umundumulisya yo akalemala ukufuma mulufukwe lwa mayi wake bakamunyamula nukumubika pa mulyango ghughu ghukitikisiwagha ukuti umulyango umwisa bakamubikagha pala isiku lyosi ukutasumaghe kuwesi yo akingila muchalichi.³ Bo abaketaabo peteli nu yohani balipapipi ukwingila muchalichi akasuma ubutuli⁴ Po upeteli akamuketelesya amaso ghake papake pamupene nu yohani bakati" Tukete utwe ⁵ umundu mulemeia yula akabaketa akinong'onelaukupokela fimo kukwabo v 6 Loli upeteli akati " U usiluva nu Golide indanawe, Loli chondinacho tingupe mungamu ya yesu kilisitu waku Nazaleti endaghayegha⁷ Akamukola panyobe indilo upeteli akamunyamusya, Po palapala ifinama nutusughusughu tukaba namaka.⁸ Akanyeleda mumwanya umundu umulemale naba peteli nu yohane muchalichi, akwenda, akunyelanyela sona akumupalisya u chala.⁹ Basi abandu bakamubona akwenda sona akumupalisya uchala.¹⁰ bakamumanya ukuti weyula umundu yo akasuma ubutuli kubandu pa mulyango umwisa uwa chalichi, bos, bakaswigha ngani sona nukukuswigha ukukulu ukufwana nachochikabombiwa kumwanalume uyo.¹¹ Bo akali amumilile u Pitala nu Yohani, bos, abandu bakakindilila kukwabo pambenu baktisya ukuti imbenu ya Solomoni, fikaba fyakusyighisya nganoi, .¹² BO upitala asiketa isi, akabamula abandu, " mwabanya isilayeli umwe, choni po mukuswigha? choni amaso ghinu ghakuketa papitu, ngati potwetwamupanga ukuti endaghe namaka ghitu pamu aghabu chala?"¹³ Uchala wa Abulahamu, nuwa Ayizeki, nuwa Yakobe, uChala wa tata bitu, weyo amwimikite umubombi wake Yesu. Weyula yo mukamupayika sona mukamukana pamaso ghapilati, po akinong'ona pakumusatula.¹⁴ Mukamukana uMwikemo sona umugholofu loli mumalo mwake mukasla umughoghi weyo asatuliwe kukwinu.¹⁵ Mukamughogha yo mwene bumi, yuyo uchala akamususya ukufuma kubafwe sona tweba kaboni bachindu chi.¹⁶ Ulwitiko lwake pakusubila ingamu iyi, yamupangisya umundu uyu, yomukuketa, sona mumenye, wamaka. U Lwitiko lwake mwa Yesu lwamupa umubili umwisa pamaso ghinu mwebosi.¹⁷ Po wanyitu isimenye ukuti mukabomba ukwambula kumanya, ngati mobakabombela abalongosi binyu.¹⁸ Loli ifindu fifyo uchala akayugha ngani ifyamundasi nimilomo ya balaghusi bos, ukuti ukilisitu abaghile atamiwe, akabalilo aka syakwaniliswa.¹⁹ Pindika nukuti mung'anamuke, umwakuti imbibi sinu sifufutiwe²⁰ ., Umwakuti twise utubalilo twa kufwasa ukufuma kububapo bwa malaffyale, sona ukuti angatuma ukilisitu.²¹ Weyuyo mwene imwaya yibaghile yipokele mupaka mutubalilo twa kusyuka kwa findu fyosi, ukuyana namumo UChala akayughila ukwendela mumilomo ya

balaghusi abikemo abakale. ²²Naloli inga u Mose akati, umalafyale uchala akwisa pakunyamusya abalaghusi ngati nene pakati pinu. Tise mupulikisye fyosi fyo tise ayughe kukwinu. ²³Tise sibombiwe ukutinwesi umundu yuyo atakwisa pakupulikila umulaghusi akwisa pakunangiwa ukufuma pakati pinyu. ²⁴Inga , nabosi abalaghusi , abakwandila , pa Samuyeke nabosi babo bakisa pandasi pake, bakayughagha sona ghakufumusiwa namasiku agha. ²⁵Mwebana babalaghusi sona nipangano lilyo uChala akapangana nabanyenya, ngati mo akati kwa Abulahamu, "mumbeyu yako syosi inyumba sya Chisu sisayiwe. ²⁶Bo u Chala junyamusya umubombi bake atatuma tasi uyu (Yesu) ku kwinyu, umwakuti abasaye umwe ukuti abang'anamule mwebosi ukufuma kububibi."

4

¹Bo uPitala nu Yohani bakuyugha kubandu, abaputi sona nabasongo , kubanine muchalichi nabasaduki bakisa pa[pabo. ²Bakatamiwa ninying'ono ngani chifukwa chabo Pitala nu Yohani pobakalumbila kubandu nukufumusiwa nukusyuka kwaYesu ukufuma kubufwe. ³Bakabakola nukubapinya inoyobe nukubighalila mujele mupaka isiku lyaningelo, chifukwa isi sikabombiwa bolya kwana namasuba. ⁴Loli abandu abingi babo bakapulika ubulumbilili bwabo bakakita; sona ubwingi bwa bandu abanalume bobakitika bakaba fayivi sabwzani(5000).⁵Po ilya ningero lyake abalongosi babo, abasongo nabamanyandaghilo bakabungana pamupene mu Yerusalemu ⁶. Ananiya umuputi bepe akabapo, nu Kayafa , nu Yohani , nu Alezandala nabosi babo bakaba bakamu bamuputi usongo. ⁷Bobabikasya u Pitala nu Yohani pakati pabo , bakabalalusya, " ka ghomaka ghaki pamo mungamu yiki yo mwabombela ifi?"⁸Bo uPitala isula numbepo mwikemo , akayugha kukwabo, " mwebalongosi babandu umwe, numwe mwebasongosongo ⁹,pala tuli tukulongiwa umusughu ukuyana nubwisa bwa mbombo syo twabomba kumubine uyu, sona syo sila siki syo umundu uyu apolela, . ¹⁰Leka simanyikwe kubandu bosi sona nabandu bamu isilayeli ukuti umundu uyu imilile pandasi yinu wamaka mungamu ya Yesu Kilisitu wa mu Nazareti, yomukamukomelela, loli yuyo uchala akamususya kubufwe.¹¹U Yesu Kilisitu lyo libwe lyo abakusenga bakalikana loilo likisa lyaba lyakusengela abakona. ¹²Patalipo nabumo ubuppokiwa mumundu uyungi , pakuti patalipo limo ilyita ilingi ukufuma kumwanya lyolipeghiwe kubandu ukuti lingabapoka.¹³Bobaketa ubukifu bwa Pitala nu Yohani nukusyaghania ukuti bakaba bandubwaka, bobatamanyile, bakabaswigha, nukusyaghanya ukuti u Pitala nu Yohani bakaba nu Yesu. ¹⁴Chifukwa bakamuketa umundu yuyo akapola imilile nabo pamupene, batakaba nisyakuyugha nasimo pakususya ifi.¹⁵Bo babalamulila abatumiwa ukuti ukuti batilepopa lukomano lwa balongosi, bakayughisania bene. ¹⁶Bakati, " ngimba tubabombeleki abandu aba? pachifukwa chakuti ichiswigho chakumanyikwa chabombiwa ukwenedela mumwabo chamanyikwa kuwesi yo akwikala muyerusalemu, po tutangakana hagma ¹⁷Loli chifukwa chakuti sitafusiwe kubandu, sagha tubasoke bubu ukuti manye bayughile mungamu (mulyita) ili, " lya (Yesu). ¹⁸Pobakabitisa ukuti bingile sona bakalamula ukuti manye bayughaghe pamu ukumanyisa sona mungamu ya Yesu. ¹⁹Loli u Pitala nu Yohani bakabamula bakati, kukwabo, "" Kali chisa pamaso gha chala ukubapulikila umwe ukukila uchala,timulonge mwemwe. ²⁰Utwe patwebene tutabaghile pakuleka ukuyugha ukuyana nifindu fytowafibona nukufipulika."²¹Bobakwendelela , pakubasoka uPitali nu Yohani, bakisa babalekela ukuti babukaghe batakachagjha ichifukwa ichakubafundila, chifukwa bosi abandu bakamukwesya uchala pafifyo fikabombiwa. ²²Umundu yuyo akapola akaba nifinja 40.²³Bobamasuliwa uPitala nu Yohani bakisa kubandu, nukubasusya fyosi fifyo abaputi abasongo nabalongosi bakababusya. ²⁴Bobapulika isi, bakakolela amasyu amakulu nichifukwa chimuchene kwa chala bakati, "Malafyale, kumwanya napansi, ninyanja, nifyosi fyofili mulamula. ²⁵Uwe kuyughila mwambepo mwikemo ukwendela mumumulomo wa mubombi wako, Utata witu Daveti, 'choni utwaya twabapanja twakalala, sona abandu banda ukwinong'ona inyinong'ono syambula mbombo?"²⁶ Ukati, abamalafyale bachisu bakuyana bene pamupene, nabalongosi bakabungana pamupene ukususania nu malafyale sona nukususania nu Kilisitu;²⁷ Naloli ,bosi u Helodi nu pontiyasi Pilati, pamupene nabandu bapanja nabandu bosi ba Isilayeli , bakabungana pamupene mukaya kakaka, mukususania numubombi mwikemo uYesu yuyo mukamupaka. ²⁸Bakabungana bosi nukubomba fyosi fyo inyobe ninyinong'ono syake sikabatikiwa ukuti tise fibombiwe.²⁹Po, umalafyale ,keta ukusokiwa kwabo sonamupe umubombi wako ukuyugha isyu lyako nubukifu. ³⁰Gholosya inyobe yako yako nukumuposya sona mupe ififwanikisyo nifiswigho ukwendela mungamu ya mubombi wako Yesu . " ³¹Bobiputa, amalalo ghobakabunganapo pamupene ghakaneng'ena , sona bosi bakisa wisula nu mbepo mwikemosona isyu lyakya nubukifu.³²I chigulu chabandu abingi babo bakasubila bakanumoyo ghumuwene sona numbepo yumuywene .Nayumo yo akati akatingi cho ndinacho changu nimwene, loli bakabombela fyosi pamupene. ³³Namaka ghosi abatumiwa bafumusiwa amasyu nisimikisyo ukufuma isya kusyuka kwa Malafyale uyesu nichisa ichikuli chochikaba papab o bosi³⁴Patakabapo nayumo papabo yuyo akasobelwa chimo , pakuti bobakaba nutumighunda utunandi pamju inyumba bakaghulisya nukwisa nindalama yafyobaghulisya ³⁵nukwisa pakubika pafinama (filundi) fya batumiwa, [pobakayabania ukuyana nichakulondiwa cha mundu.³⁶U Yosefu , yuyo abatumiwa bakamwitisyanga ukuti Barnabasi(chochikung'anamula ukuti umwana wakulimbikila), umu Levi, umundu yo akafuma ku sipulasi, ³⁷akaghulisya umughunda ghoghukaba wake nukwisa nindalama nukubika mufinama(filundu) fyabatumiwa.

5

¹Po umundu yumo ingamu yake Ananiya , numukasi wake Safira ,bakaghulisya ulubafu lwa katundu, akasunga simo indalama pafyo baka ghulisya (u mukasi wepe akasimanya isi) ²sona indalama isingi akanyamula nukuya pasibika mufilundi fyabatumiwa.³Loli upitala akamubula u Ananiya , ukuti choni cho wisula nu moyo wasatana pakumusimnbula u mbepo mwikemo nukusunga simo indalama syo waghulisya ubuyo? ⁴Moghutaghulisiwe , ghutakaba wako, sona mo

waghulisiwa, ghutakaba mumaka ghako? weni yuyo akawika imbombo mumoyo wako? utamusimbula mundu loli ukumusimbula uchala. ⁵Pakupulika amasyu agha, Ananiya akawa pansi akafuta akabumaliro akafwa sona ubogha ubukulu bukisa kubabo bakapu;lika isi. ⁶Abalumyana bakisa nukumunienga, sona nukumunyamula sona nukusila. ⁷Mokwakindapo ama awalasi matatu (3hrs) umukasi akisa, kwambula kumanya chochabombiwa. ⁸U pitala akamubula akati, mbusye linga mukaghulisa umughunda pandalama syakuti, akati "inga pa syakuti" ⁹Po u Pitala akati kukwake, sikaba bulili ukuti mukapulikana mwesi ukumughela umbepo a chala? Tesya ifinama ifya bandu bobakasilanga umulume wako bo filipa mulyango, potibakunyamule nuwe pakubuka. ¹⁰Papapo napapo akawa ansi mufinama sona akafuta akabumaliro. Mo abalumyana bakati bafika nukwingila, bakagha afwa, bakanyamula nukumusila kumbali kwa mulume. ¹¹Ubogha ubukul;u bukisa ku kuchalichi na kubosi bobapulika fyosi ifi ¹²Ifi manyikwilo ni fiswigho fikabombiwa mukati mubandu ukwendela munyobe syaba tumiwa. Bakaba bosi pamupene mu mbenu mwa Solomoni. ¹³Loli atakabako nayumo yo akaba nichikanga ukuti abe pamupene nawo. pobule bosi bakapulika nukuyindika abandu ¹⁴Po bule abatiki bakakongelapo kwa chala, ichilindilo cha balisa na bakasi. ¹⁵Sona bope abalwale bakanyamuliwanga ukuya nawo mumusebo nukubaghoneka pafitala napafibonde, ukuti linga upitala akwenda kupipi, umushesye wake ghubapalamasye bamo. ¹⁶kukisa sona ichibukitala cha bandu ukusyungulila utwaya twa mu yerusalemu, kbakisa nabalwale sona nabo bali nimbepo imbibi sona bosi bakapola. ¹⁷Loli abaputi abasongo abachalich bakanyamuka nabosi bobakaba nawe, sona bakisula nakabini. ¹⁸Bakabika inyobe syabo pabatumiwa sona bakabakola nukubabika mujere. ¹⁹Pakabliro kabusiku umungelo wa chala akighula imilyango iya ku jere sona akabafyuma bosi kusi, sona akati ²⁰"Bukagha, mwimilile mu chalichi nukuyugha ku bandu, ghosi amasyuj ghabumi ubu" ²¹Mobapulika isi bakingila mu chalichi papipi nukutusya bakanda ukumanyisa. Loli abasongo bachalichi bakafika, bobakaba nabo bakabungana munyumba pamupene, nabasongosongo ba isilayeli, sona batuma ku jere amasyu kunyumba yabakayidi ukuti baye babeghe abatumiwa ²²Loli aba aba bwana bobakabuka batakaya babaghako abatumiwa miujerrer, po bakanyokera nukuwika ubutenga pamo (iripoti) ²³Bakaghe ukuti ijere yili akisa sona nyighalire sona abalonda bimilire pamulyango loli nawakwighula ifighi, batakamwagha nayumo mukati. ²⁴Bo umulongosi(kaputeni) wapa chalichi nu songo wabaputi apulika isi bakaswighanika nafyo ukuyana nafyo tifiboneke pamo tifisaghe pandsi pake. ²⁵Abandu bamo bakisa sona bakababula ukuti " abandu bo mukababika mujere bimilile muchalichi sona bakumanyisa abandu ²⁶Umulongosi wa chalichi akabuka nababwana, babakola bakisa nabo, kwambula ukubafulasya, papo bakoghopa ukuti lumo bangabalasa namabwe ²⁷mobisa nawe bakamulalusya kumbali bakati ukuya ku koti. usongo wabaputi akabalalusya ²⁸bosi, Akati tukababusya ukuti manye mumanyisyaghe mungamu iyi, loliumwe wisusya u Yrusalemu nubamanyisi sona mukulonda utupakasya ibandalya mundu uyu papitu loli upitala nabatumiwa bakamubla bakati, " tubaghile ukoghopa uchala ukuinda umundu. ²⁹Loli upitala nabatumiwa bakamubla bakati, " tubaghile ukoghopa uchala ukuinda umundu. ³⁰U chala wa batatu akamususya u yesu kubufwe yo mukamukma nu kukomelela pa mpinjika. ³¹U chala akamukwesya kunyobe yake indilo ukuti abe we malafyale sono we mupoki nukubang'anamula imyoyo aba isiliyeli nukubahobokela imbibi. ³²Utwe twe bakamboni ba ifi pamupene nu mbepo mwikemo yuyo u chala abapile boba ku moghopa nu ku mupulikila. ³³Mo a bandu bakati ikulu bapulika ifi bakaba bakali sona baka londagha ukuti bakome abatutumiwa. ³⁴Loli umufalisayayi ingamu yake Gamaliyele umumanyisi wa ndaghilo yuyo akaghindikiwa nabamdu akindila mu khoti mu koti akalamula abatumiwa bafume baye kusi pakanyengo akanandi. ³⁵35 Po akat kubandu,"Bandu ba isilayeli pulikisya pafyomukusakisya mukulonda ukuwomba nabandu aba. ³⁶kubwandilo bwa masiku agha,teyudasi akimilila nukwiyugha ukuti muundu wapamwanya sonachibukutula cha bandu papipi 400 bakamukonga bakamukoma, sona bosi boba kamubika kamuyikagha nu kumukonga bakapalalingana nu kunyambana nukumala. ³⁷Bo umundu uyu afwa, u Yuda uwa kuGalileya akanyamuka pakabalilo kako abandu bakalembesyaanga i sensala wepe abandu bamo bakanda ukumukonga, sona wepe akakomiwa, wepe bobakamukongagha bakanyambana nukupalaghana. ³⁸38.Po ulu nguyugha kukwinu, fumako kubandu sona baleke bene, linga amapulani pano imbombo yamundu,tiyitaghiwe. ³⁹Loli pala ya chala, tamukaghe nukutagha, lumo timukaghe mukumulwila uchala". poyakuhoobokeliwa. ⁴⁰Pobakawiisya abatumiwa bakingila sona bakabuka nukubabula ukiuti manye bakati bayughe mungamu ya Yesu, pobakabalekela bakabuka. ⁴¹Bakafuma babuka nukuhoka chifukwa baktikisya ukutamiwa nukunyasiwa chifukwa cha ngamu ya Yesu. ⁴²po Isiku lili lyosi abatumiwa bakabukagha namu chalichi nukwenda nyumba ni nyumba pakumanyisa nukwiputisya amasyu amisa nukuti u Yesu weyo we Malafyale.

6

¹Mumasiku ghagha bo ichilundilo cha bamanyili chikongela kongela, pakaba ukwilumbusya kwaba Heleni kukanda pa Hebuli chifukwa abafwile babo batakabatesya pafya kugawa ifya lisiku nisiku. ²Bala twelovu (12) baktisya ichilundilo cha bamanyili bakati, " chita chisa ukuti tuleke amasyu gha Chala nukuti tukelesyeghe ukuyabana kwa fyakulya. ³Pomubaghile ukuti musale, abakamu, abanalume bamo 7 ukufumila mumwinu, abanalume babo biswile nu mbepo namahala, botungabapa imbombo yiyiyi. ⁴Po uswe tukwisa pakwiwula munyiputo namumbomnbo iyakulumbilila mumasyu ⁵Amasyu ghabo ghahobosya ichilundilo pobakasala u Stefani umwanalume wa Iwitiko sona akisula nu mbepo mwikemo nu Filipu, nu Pulokolasi, nu Tikanala, Timoni Paramenasi, sona Nikolasi uwa ku Antiyoki yuyo akapinduka kuba Yuda. ⁶Abitiki bakisa nabo abanalume abapandasi pabatumiwa babo bakabiputla nukubabika inyobe papabo. ⁷po isyu lya chala likabukilira pa kufumusiwa po ichilundilo cha bandu abamanyili mu Yerusalemu, chikongolelagha - kongelelaghapo, po ninambala ya baputi abingi bakapulikana mu Iwitiko. ⁸Wepe u Sitefani yo akisusiwa nichisa akisula

namaka , akapanga ifiswigho ifikulu nifibonesyo mukati mubandu ⁹Loli ifi fikapangisya ukuti abandu bamo banyamukile mumwanya nukususania nawe bobakaba munyunba yakwiputitamo iya bandu ababuke , aba ku silianzi, aba elezandiya, abangi bakafuma ku kusilisiya na Asiya. abandu aba bakasusaniagha nu Sitefani .¹⁰Loli bakapotwa pakususania na mahala numbepo yo u Sitefani akayughilagha . ¹¹Pobakababeka abanalume bamo ukuti bati , twapulika uSitefani akuyugha amasyu ghakuywelula uChala nu Mose¹²Abakasongesya abandu ,abasongo ba chalichi, naba abamanyakalata , pobakamufika usitefani nukumukola nukwisa nawe kubalongi. ¹³Bakisa nawa kaboni babumyasi, bo bakati "umundu uyu atakuleka pakuyughan amasyu aghakususania namalo aghikemo poka nululaghil. ¹⁴pakuti twapulika akuti uyesu uwa Nazareti uyu akwisa pakunanga amalolo agha nukusita utubele to umose akatupa. ¹⁵wesi yo akikala pakoti bakaketagha amaso kukwabo bakatesya icheni chake bakaghe chachenja chaba ngati cheni cha mungelo

7

¹Po umuputi usongo akamulalusya , " ka ifindu ifi fiamomumo? ²Stefani akamula akati," bamukula namweba tata,pulika kukwangu; UChala umukulu akamubonekela utata Abulahamu bo ali ku Mesopotamya, bo akali nukwikala ku Harani; ³Akayugha kukwake, Leka amalolo ghako nabapapi bako sona nyamuka buka ku chisu chimo cho tingulange nene.⁴Po akisa afumamo muchisu cha bandu baku chalideya nukwikala ku Harani; ukufuma kula, bo ubise afwa, UChala akisa amubika muchisu ichi, mo ukwikala nuwe ulu. ⁵Atakamupapo nachimo ichakuba ngati mbyana kukwake, nachimo nakandi nakamo akakuyana napo chinama chake. Loli akafingana nuswe nangabuli wepe u Abulahamu atakaba numwana nayumo nukuti tumupe amalolo ngati ghigaba chimo ku kwake sona nabaluko lwake bo tisebamukongeghe munyuma. ⁶Uchala akayughagha kukwake ngati ulu, abaluko lwake tise bakale ngati balendo muchisu cha bandu abangi,sona kulakula tisebabe bandu bakutamwa ngani nukwangaliliwa ifyinja 400. ⁷Loli nguya pakuchilonga ichikolo ichi mukuchibombela; akayugha uChala, sona ukufuma apo tibakafumemo kukaya kala nukwanda ukunyiputa une pamalo agha; ⁸po UChala bapakangana nu Abulahamu ipangano lyakuputuliwa, po u Abulahamu akaba wetata wa Ayiseki sona akamuputula pisiku lya namabala 8; wepe Ayiseki akaba we tata wa Jakobi sona wepe Jakobi akaba wetata wakupapa abisukulu bitu bosi bala 12.¹⁰Chifukwa chakuti abisukulu bakaba nakabini kwa Yosefe, bakamughulisya mu Egypiti; loli uchala akaba nabe ⁹nu kumusungilila kundamyo syosi syo akakomana nasyo akamupa u Yosefe ilipyana namahala pamaso gha Farao, Malafyale wa Egypiti, yo akamusala ukuba wesongo waku Egypiti nukuketwsya syosi ifya panyumba.¹¹Po isila yikawa muchisu cha ku Egypiti naku Kenani, sona nukutamiwa kukawa kukulu ngani, po abapapi bitu bope batakaba nichakulya. ¹²Loli bo U Jakobi apulika ukuti kuli ifyakulya ku Egypiti, po akatuma abatata pabulendo ubwa kwanda ¹³Ubulendo bwa bubili uYosefe akilangisya kubakulu bake sona nakuluko lwa yosefe ukuti lumanyikwe nu Farao¹⁴Yosefe akababwesya abakulu bake pakumubusya u Jakobi uwise ukuti ise ku Egypiti, nabakamu bake bosi, 75 pamupene. ¹⁵Po uJakobi akilomokela nukwimigila mu Egypiti, sona akafwa, yuyo nabawise. ¹⁶Pobakabanyamulila ukubuka ku Shekemu kuko bakabaghoneka kwipumba lya Abulahamu akaghula indalama sya silver ukufuma ku bana ba Hamor ku Shekemu.¹⁷Bokapalamila akabalilo ko bakapangana, ipangano lya Chala akapangana nu Abulahamu, abandu bakakula nukubala mu Egypiti, mupaka pokula bakasala sona umalafyale uyngi mula mu ¹⁸Egypiti, umalafyale yuyo atakamumanya u Yosefe. ¹⁹Akabasimbula abandu bitu nukubalamula ukuti babonesye umwana umupa yo apapiwa papo batakalondagha ukuti abe kubumi.²⁰Pakabalilo ko uMose bo apapiwa; akabamumoghi ngani pamaso gha Chala sona bakamuswilagha munyumba akisa imwesi mitatu munyumba yatata wake. ²¹Mo bamufumya kusi, umwana wa Farao umwanakasi akamwegha nukwanda ukumuswila sona akamusungilia ngati mwana wake umulumyana.²²U Mose akamanyisiwa ngani namahala ghabandu baku Egypiti, sona akawa namaka mumsyu ghake namumbombo. ²³Loli mo akwanisya ifinja 40, sikisa syamwagha mumoyo wake ukuti abuke aye akete abakulu bake, abanyenya ba Isilayeli. ²⁴Akaketa ukuti abandu baku isilayeli baku tamiwa, Mose weyo akabapokagha nukubanyokesya bosi bobakabanyasyagha nukubakuba abandu baku Egypiti; ²⁵Akinong'ona ukuti pamo abakulu bake tibamanye ukuti chifukwa cha nyobe ya Chala bosi bakapona, loli batakamanya nachimo.²⁶Pisiku ilya ningelo akababona abanalume babili bakuklwa po akaghela ukuti ikasye umutende pakati pabo, " banalume, mwebakabu wangu; choni po mukufulasania mwebene?" ²⁷Loli umundu yuyo amubombile mupalamani wakw ifibibi akamufumya , nukuyugha, " weni yuyo abapile ubulamulilo sona nubulongi kwa uswe? ²⁸Mukulonda mungome june , ngati mumo mukakomela abandu baku Egypiti mumasuba?²⁹uMose akakinda bio apulika ifindu ifi; akaba mulendo muchisu cha kubandu waku Midiya, koko akaba mupapi wabana abanalume babili. ³⁰Mopakinda ifinja fibili, umungero w chala ghukamuboneka umwene bo ali mungolongo kwighamba lya mount Sinayi, mululapi lya moto ughu ghukakagha.³¹Bo umose aketa umoto , akaswigha ngani nubwelu bula ; bo apalamila pakuketa umoto ghula, kukapulikwa amasyu gha Chala , akayugha, " ³²Ne Chala waba tata bako, UChala wa Abulahamu nu Ayiseki, sona nu Jakobi; uMose akatetema sona akanda ukoghopa pakuketako³³Uchala akayugha ku kwake , 'Fula abapatpata bako kufilundu , pakuti amalolo gho wimilile agho mikemo. ³⁴Naketa naloli ukutamiwa kwa bandu bangu ba ku Egypiti; Napulika ukudandabula kwabo sona ngwika pansu pakubapoka bosi; apo mwise, nguya pakubatuma ku Egypiti,³⁵Uyu we Mose yo bakamukana, bobakuyugha, ukuti 'weni yuyo akupile ubulamulilo nu nukuba we mulongi?" --- akaba wemundu yumo yuyo uChala akamutuma ukuba wakulamulila sona mupoki. uchala akamutuma ninyobe ya mungelo yuyo akaboneka kwa Mose mungolongo. ³⁶UMose akabalongosya bosi ukufuma mu nEgypiti naku nyanja ya ndete, namulungalangala ifinja 40. ³⁷WeMose yuyo mwene sona akayugha nabandu baku Isilayeli; UChala akuya pakumunyamusya umusololi yumo mkati mubakulu binyu, umusoli ngati nene.³⁸uyu weyo mundu yuyo akabapoka mu ngolongo nabangelo babo bakayugha kukwake bo ali pighamba lya Mount Sinai, yo akaba nabatata bitu, sona yo

akapokela amasyu ghabumi ghakutupa uswe. ³⁹Loli abatata bitu bakakana ukumukonga umwe; bakamukaghila kumbali sona mukati mummyo yabo bakanyokela ku Egypiti. ⁴⁰Pakabalilo kalakala bakayugha kw Aroni , 'tupangile utwachala twitu botibatulongosye uswe. Ukuyana na ifi kwa Mose , yo akatukongosya uswe muchisu chaku Egypiti, tutakamanya nachochikabombiwa nawe; ⁴¹Pobakapanga ichiwata chang'ombe mukabalilo kalakala bakabuka nacho pakupereka kwa chala wabo umunandi, nukuhoka ngani chifukwa chambombo syabo syo bakabombagha ninyobe syabo. ⁴²Loli u Chala akabasinda inyuma nukubaleka bosi ukuti biputeghe indodwi syakumwaya , ngati mosikalembeliwa mwibuku lyabasololi, ' ili likuti, Mwebanya isilayeli ka mwanyamulila une ifinyamana ifya kughoghiwa nifya kwikemesya, ku myaka 40 mulungalangala. ⁴³Mukitikisya yene imbokosi ya Moleki sona nulutondwi ulwa chala u Refani, sona niffiyani fyomukapanga ukuti mwiputeghe umwe; sona nguya pakubatuma mwebosi kubutali ngani ukupululila ku Babyroni; ⁴⁴Abatata bitu bakaba nimbokosi ya simikisyo mungolongo, ngati mumo mo UChala akamulaghila u Mose po akayugha nawe ukuti abaghile apange ichindu icho ngati mumo chikabonekela. ⁴⁵Yiyo abatata bakapokela bobali nu Joswa bakisanayo kuchisu chobakakaba. Uchala akegha ichisu ukufuma kufikolo fyabandu nukubafyummyo bosi mamaso ghabatata bitu . Imbokosi yila yikasyala muchisu chila mpaka mukabalilo ka Daveti, ⁴⁶yuyo akalyagha ilipyana pamaso gha Chala sona akalalusya pala lumo angaghagha amalo ghakwikala u Chala wa Jacob. ⁴⁷Akaba weSolomoni yo akasenga inyumba ya Chala. ⁴⁸Nanga buli, Umwenecho wakumwanya atakwikala munyumba munyumba yo musenga ninyobe syabandu, ukuyana namo abasololi bakughila, ⁴⁹"kumwanya ghomalo gho ngwikalako sona pachisu popo ifikandilo fyangu fikanyitepo. Po nyumba yiki umwe musengile une? ⁵⁰ka inyobe yangu yitangabomba fyosi ifindu ifi? ⁵¹Mwebandu mwebakafu musingo, mwemutaputoliwe mumoyo sona namumakutu, mwemumukana umbepo mwikemo; mubomba ngati bobatata binu mobakabombela. ⁵²Musoli yuki yo abatata binu batakamufwimapo? Bakabakoma bosi abasoli bobakabako mundasi yinu bo akwisa umundu uwabwanaloli sona numwe mwebandu bakubabika abandu mundamyo sona mwebaghoghi mwamukomite nuyu . ⁵³Mwebandu umwe mwemwapokelite ululaghilo lo abangelo bakapanga, loli pope mutakalusungilila." ⁵⁴Bo abandu bala bapulika ifndu ifi ba wakakomanika mundumbula sona bakanda ukumemena amino ghabo kwa Stephani. ⁵⁵Loli umwene , pakuti akisula numbepo mwikemo, akaketa kumwanya kumabingu nukuketa ubukulu bwa Chala; akaketa u Yesu imilile kunyobe iyakulyela iya Chala. ⁵⁶Stefani akayugha, " keta kumwanya kwighuka, umwana wamundu imilile kunyobe iyakulyela iya Chala." ⁵⁷po apa abe bakasindila amakutu nukuywegha ngani bakasindila namakuti ghabo bakakindila kumalo ghoka. ⁵⁸Bakamufumyamo mukaya mula nukwanda ukumusumba namabwe umwene. Loli abaketi bakabika imyenda yabo pansi pansi pafinama fya munyamata yula ingamu yake Sauli. ⁵⁹Bobakumusumba u Stefani, akakolegha kwa Malafyale Yesu nukuti , " Malafyale Yesu, pokela umuzimu wangu." ⁶⁰Akafughama pansi nukukolela ngani, " Malafyale manye ubape inongwa yimo abandu aba." Bo ayugha isi, akaghona pansi(akafwa).

8

¹Usauli akitikisiwa ukukomiwa nukwanda pisiku lilalila abandu abandu abakilisitu bakanda ukufwimiwa ngani bakalondagha ichalichi chochili mu Yerusalemu; abitiki bosi bakanyambana kosi akaya ka mu Yudeya nu Samaliya , ukufufyako abatumiwa. ²Abandu bala bakamoghopa ukuya bakamusila u Stefani sona bakalira imbungo ingulu ngani. ³Loli uSauli akaghela ukunanga iChalichi. ikighalila inyumba ninyumba , akafumumyanga munyumba abanalume nabana kasi, nukuya pabika mugadi. ⁴⁵Loli abandu bobakabalondwsyanga mu chalichi , bakanyambana posiposi nukwiputisya amasyu amisa . Wepe uFilipu akika ukuya mu chisu cha Samaliya nukulumbilila bubandu amasyu gha Yesu kilisitu. ⁶Ichilundilo chabandu chikaba chakupulikisya ngani ku fifyo fikayughiwa nuFilipu, mu numoyo ghobakapulikagha sona bakaketa ifimanyikilo fy abkabomba . ⁷Imbepo inyali sikafuma mubandu abingi, sona sikalilagha bo sikufuma nichongo ichikulu sonabosi bosi abalemale bakanda pakupola . ⁸Bakaba bakuhoboka ngani muchisu chila . ⁹Loli kukabako umundu yumo mu chukaya chila yo ingamu yake akaba we Simoni yuyo utubalilo utwingi akapangagha ifya mindondwi ifya mayele pamo ifyakuswighisya akaswighisya ngani abandu bamusamaliya po loli abene bakayugha ukuti mundu wakulondiwa ngani. ¹⁰Abasamaliya bosi ukufuma pabandu abanandi nabasongo songo , bakamupulikisya ngani yuyo, bakati, "umundu uyu ghogho maka gha chala ghotukuti." MAKKA". ¹¹Bakapulikisya kukwake chifukwa akabalilo akatali , akabasyighisya nifiswigho fya mayele akabaliro akatali. ¹²Loli bobakamupulikisya u Filipu nubulumbili bwake ubwa masyu gha bunyafyal;e bwa Chala sona mungamu ya Yesu kilisitu bakosiwa abanalume naba nakasi. ¹³Wepe usimoni mwene bo ikitika, sona akisa osiwa akanda ukwikala pamupen nu filipu. Bo akuketa ifimo ifya kuswighisya ni fya mindondwa fikubombiwa akaswighagha. ¹⁴Bo pala abatumiwa bamu yerusalemu bapulika ukuti abandu bamu samaliya baghapokela amasyu gha chala batuma u pitala nu Yohani . ¹⁵Bakati bika bafika , bakabiputyila bosi ukuti bapokele mbepo mwikemo. ¹⁶Mupaka pakabaliro kamo, umbepo mwikemo atakisa pamundun yumo ; loli bosi bakosiwa mungamu ya malafyale Yesu. ¹⁷UPitala nu Yohani bakabika inyobe syabo pabandu bosi pobosi bakapokela jumbebo mwikemo ¹⁸Bo usimoni aketa ukuti umbepo apeghiwa musila yakubika inyobe syabatumiwa pamutu bakabika indalama. ¹⁹Loli u pitala , " ndete amaka . imingi ngani, ukuti wesi yo ngumubika inyobe apokelaghe jmbepo mwikemo, ²⁰Loli upitala akati ku kwake "idalama syako tisikjumalile wemwene , chifukwa ukwinongo'na ukuti ukuba nichabupi cha chala pakuwa indalama". ²¹Uta nichigawa pamo nimbali mu masyu agha, chifukwa umoyo wako tawakugholaka paso gha chala. ²²Po nosya indumbula upapiwe sona kumbibi syako , sona wipute kwamalafyale ukuyi lumo angakuhobokela inyinong'ono syamumoyo wako. ²³Ingutesya ukuti uli kunangika ngani umoyo wako nimbibi ingulu sona uli mundisi pamo mungoye syambibi" ²⁴Usimoni akamula akati , " nyiputilako kwamalayafyale , ukuti manye chimo chimbonekele

une²⁵ Po loli bakati babika ubwa kamboni bwabo nuku yugha amasyu gha malafyale , uPitala nu Yohani bakanyokela ku Yerusalemu nukufumunya pamo nukumanyisa amasyu amisa mutwaya twa bandu bamuSamaliya.²⁶ Umungelo wachala akayugha kwa Filipu akati , " nyamuka sona nukagha kubufumilo bwa lisuba wamusebo gho ghukwika ukufuma mu Yerusalemu ghukuya ku Gaza(ughu ghomusebo wamungolongo/dezati); ²⁷ Filipu akanyamuka akabuka , mo ali musila akaketa uwa ku Efopiya yowe mulongosi usongo waku Efopiya , akaba wesongo wabosi wabasungi chuma b ake .akisa kuYerusalemiu pakwiputa ²⁸ Akanyokela nukwikala mugaleta lyake, akanda ukubelenga amasyu gha musololi Yesaya. ²⁹ Umbepo mwikemo akati kwa Filipu , "bukagha kosi uye ube kupipi kwa Galeta uye ukomand nalyo," ³⁰ U Filipu akamukindilala sona akamupulika ukubelenga Iya Yesaya umusololi l, akati, " ka ukufimanya nukupulikisya fyo ukubelenga?" ³¹ Po," akati ninganya buli-buli , pene papo yumo angamanyisa?" akamwitisya u Filipu ukuti ise akwele nawe pa Gareta. ³² Apa amasyu ghoghabelingiwa nabandu ba mu Efopiya ghakabelingiwa gho agha , akaghonekiwa ngayi yo ng'osi bakukoma ku bucha , sona ngatimyo ng'osi yo yili myee bobakali pakutisya ameya, sona wepe atakighula umulomo wake . ³³ Ukuyweluka kwake , nu bwanaloli bukafumamo mumwake. Weni yo angalongosola isya luko lwake ? pakuti ubumi bwake bufumitemo mu chisu cha pasi. ³⁴ Wepe u Eunuch akamulalusya Filipu akati , ingusuma umbule yo we musololi akuyugha isyake mwene, pamo isya yungi yumo ? ³⁵ UFilipu akanda pakuyugha sona akandila amasyu ghakeagha fyakuswighisya ifya masyu gha Yesu ku kwake . ³⁶ Mobakwenda mumusebo bakafika pamisi po u eunuch(umundu umufule) akati, "keta pali amisi panu , choni chochinganisa ukosiwa?" ³⁷ Filipu akamubula akati ,," pala ukwitikana nu moyo wako ghosi ungamanya ukosiwa , umundu wa ku Efopiya akamula ukuti , "ngupulikila ukuti Yesu kilisitu we mwana wa chala". ³⁸ Sona umundu wa ku Efopiya akalamula Gareta ukuti lyimilile . Bakika nukwingila mumisi , pamupene nu Filipu nu eunuch(umundu umufule), sona u filipu akamosya³⁹ Mo bakufuma mumisi umbepo mwikemo uwachala akamufumyapo u Filipu ,sona u Eunuch atakamukete sona, loli akabukagha nukwenda musila ahobokite. ⁴⁰ Loli uFilipu akabonekela kwa zotasi sona akabuka nukupulila muchisu chila ukufumunya amasyu amisa mutwaya tosi mpaka ukuya pakufika namukaya ka kesaliya

9

¹² Bo upauli akali akufutila nubukalale ubwa kohghafya nukughogha abafundiwa ba Yesu akaya kumuputi usongo , Akasuma ukalata bamunyumba isyakwiputilamo ku Damasika, akatingi waghe akubagha bamu bakwenda musira yirayira kali balisya kali bakolo abapinye nukuya pakubabika ku Yerusaremu.³ Bo akwenda Akuya kupipi ku kukaya ka Damasika Nakalinga ubwelu bwakufuma kumwanya Bukamu ⁴syungulila.Akawa pasi nukukupikiliwa amasyu ghakuyugha kukwake, sauli, sauli, choni cho ukufwima une?"⁵ Sauli akamwamula "weweni malafyale?" "Umalafyare akati "ne Yesu , yo kumufwima. ⁶ Loli nyamuka bukagha wingile mutwaya mo tiyeubuliwe fyo ubombeghe." ⁷ Abandu bo bakenda nu Sauli bakimilila batakayugha,bakapulika amasyu loli batakamuketa nayumo.⁸ Usauli akanyamuka ukufuma pasi, bo ighighula amaso, atakaketa nachimo; po bakamukora inyobe nukubuka nawe ku Damasika. ⁹ Amasiku matatu akaba atakuketa sona atakalyagha nukungwa¹⁰ Po kukaba umumanyili pamo umufundiwa ku Damasika ingamu Ananiya. uchala akayugha kukwake mufilota "Ananiya" akati "keta ,indipanu, malafyale Uchara akamubura "nyamuka ubukeghe mutwaya ko tukitisya ukuti kagholikite, nakunyumba ya yuda ulalusye jumjundu yo afuma ku Talisi inganu we Sauli, ali pakwiputa ¹² Akumuketa umundu mufilota ingamu Ananiya akwisa nukumubika inyobe ukuti akete sona¹³ loli u Ananiya akamura " malafyare, namupulika fyingi ngani kubandu ifya mundu uyu nububibi bo ababombagha kubandu bako abisa mu Yerusaremu ¹⁴ akapeghiwa amaka ukufuma kubaputi abasongo abakubapinyila bosi boba kuyugha ingamu yako. ¹⁵ Uchala akamubula "buka" pakuti wemusaliwa wangu ukuba chibombelo changu chakunyamura abapanja nabanyafyale nabana ba Isilayeli ; ¹⁶ sona inguya pakumulanga mumo abaghile ukuti aye atamiwe chifukwa cha ngamu yangu.¹⁷ U Ananiya akanyamuka, akingila munyumba akabika inyobe yake papake akati " munyitu Sauli ,umalafyale uYesu yo akakubonekela musila bo ukwisa anduma kukwako ukuti ukuteghe sona ukuti wisubile numbepo mwikemo" ¹⁸ Nalubilo utundu tufwe ngati masisila tukafuma mumaso mwa Sabuli akanda ukuketa akanyamuka nukosiwa ¹⁹ akanda ukulya sona ukaba namaka Akikala nabafundiwa mu Damasika amasiku amingi²⁰ nakalinga akanda ukumufumunya uyesu munyumba isyakwiputilamo, akayughagha akuti we mwana wa chala ²¹ bosi bobakamupulikisya gha bakati, " atawemundu uyu akokomaniagha mukaya ka yerusalemu yo bakuyugha ingamu iyi ? isile kuno ukuti abapinye nukubabika kubaputi abasongo ²² Loli uSauli akaba namaka ngani, aghakubatosesekesya abayuda bo bakikalagha mu Damasika nukusimikisya ukuti uyesu we Kilisitu. ²³ Bo ghakinda amasiku amingi abayuda bakitikana pamupene ukuti bamughoghe ²⁴ loli inying'ono syabo sikisa syamanyikwa kwa Pabuli. Bakanda ukumusighilila mufunda pamusi napabusiku ukuti bamukome . ²⁵ Loli abafundiwa bake bakamwegha pabusiku bakamwingisya muchitundu bakamwendesya pibwindo lyolikaba palubumba lwa lupaso. ²⁶ po akisa ku Yelusaremu uSauli akagheliwa ukongana nabafundwa loli bosi bakamoghopa, batakitikagha ukuti wepe mfundiwa ²⁷ loli u Banaba akamwegha nukumutuma ku batumiwa , sona akababula namo u Sauli akamuketela u chala musila sona nafyo uchala akamubula namo u Sauli akafumukisya ingamu ya Yesu ku Damasika²⁸ Akaba nabo ukubuka ukufuma nawo Mu Yerusalemu bo akusyungulila kosi na kosi. Akayugha ingamu ya malafyarale kwambura ukoghopa ²⁹ akayugha nukuta ngani na ba Yuda ;loli bakalondagha ukumukoma. ³⁰ Bo abanine bamanyila if,i bakamwegha nukuya pakumubika kwa Kaseliya nukubuka nawe ku Talisi. ³¹ Palapala ichipanga chosi icha chisu cha Yuda i, Galilayi, nicha Samaliya chikatengana nukusenga akisa sona chikaba nakayilo kakumoghopa u chala nukufwasa mwambepo mwikemo, ichalichi likakula ngani ³² .Kakisa akanbaliro ko upitala akanda ukwenda kuno nakuno , po kanda ukwilamuka ku bikemo bachala bobakikala mutabuni ya Lida. ³³ Ko akaya

amwagha umundu yumo ingamu we Eneya , yo akaghona pa chitala ichinja 8 akaba nimbungo ya maketa .³⁴U pitala akamubula , akati "Eneya , uyesu akuposya .Nyamuka wipagile ichitala, nalubilo akanyammuka .³⁵Bosi bo bakikala mukaya ka Lida naka Saroni bakamubona bakapi nukila kwachala.³⁶ Akabako yumo umufundiwa mukaya ka Yope ingamu yake Tabita (chingánamula ukuti Dolikasi) umwanaksi uyu akaba uyu ni bombo inyingi inyisa sona akaba bachisa akapa abanda bobakutamiwa ifindu .³⁷ Ghikisa amasiku ghamo akabina nukufwa. Bobamosya, bakamubika munyumba pamwanya.³⁸ Akaya ka Lida kakaba papipi naka Yope, Abafundiwa bakapuklika ukuti u Pitala ali kulakula, bakabatuma babili kulakula pakumisuma , "wise kuno kisita kukaba,".³⁹U Pitala akanyamuka akabuka nabo , afika , akabuka nawe pamwanya a pa kuchinda.Sona bosi abanakasi baka papipi papake, bobakulila nukumjulanbgisya uPitala imiselekesye nimyenda yo u Dolokasi akabasonela o ali nabo.⁴⁰U Pitala akabafumya bosi munyu,mba , akafughama pansi anukwiputa; po akasanukila kumufimba , akati, "Tabta naymuka" akighula amaso ghake , akamubona.⁴¹U Pitala , ikamukola inyobe akamunyamusya , akabakonga abikemo nabamama abafwile, akabakoleka bo mumi.⁴² Isi sikamanyikwa akaya kosi ka Yope , abandu abingi bakanda umwitika uchala Yope, ⁴³sikabombiwa ukuti uPitala akikala masiku mingi mu Yope numundu yo ingamu yake we Simoni uwakuponda pamo uwakusyana.

10

¹Po mukabamo umundu yumo yo ingamu yake akawa we Koneliyasi mukaya ka Kesaliya , usongo wabotukitisya ukuti Italiya Lijimenti. ²Akaba mundu wakwiputw uchala, sona wakumoghopa uchala ninyumba yake yosi, bakapagha indalama kubandu bakutamiwa nukwiputa mwa chala kwambula ukuleka.³Bo akabalilo kakwana ichamuma 9 okoloko pamusi, akaketa umungero wa Chala akwisa kukwake . Umungelo akayugha kukwake , ⁴Koneliyasi akalubalila umungelo yula akabanubogha sona akayugha, " Chochoni, mwanalume?" umungelo akayugha kukwake , Inyiputo syako sona nifyabupi fyo wabapa abapotwe fyapokeliwa ukuwa chakukumbukilamo kufyakupeleka pamaso gha Chala. ⁵Po apa tuma abandu kukaya ka Yoppa ukuti bamweghe umundu uyo ingamu yake Simoni yo tukumwitisya ukuti Pitala. ⁶Akwikala numundu yumo yowakuti mufukutangubo(Tanner) yo inyumba yake yili kumbali kunyanja. ⁷Bo umungelo yo akayugha nawe amuleka umwene , Koneloyasi akitisya ababombi bake babili numusilikali yo akawa wakwiputa mubamo bo bakamubombela umwene. ⁸Koneliyasi akababula abane bosi kufyosi fyofya bombiwa nukubatuma ku Yoppa .⁹Ilyaningelo lyake bo abandu bala bali pabulendo sona bapalamila ukufika makaya , po uPitala akakwela pamwanya pachinda munyumba nukwiputa. ¹⁰Po isala yikisa yamubaba nukulonda ifya kulya,loli bo abandu bakali bakupiya ichakulya , akapeghiwa ichilota chimo , ¹¹akaketa mumwanya kwhiguka ichikontena chimo chikwilomoka, chikulu ngati chilaya chikwika po pansi pachisu ,chikwika nifima folo. ¹²Mula mukaba inyamana fya finama folo nafimo ifyambula finama nifyuni ifya kumwanya.¹³ Amasyu ghakayugha kukwake' "nyamuka , Pitala, koma sona lyanga," ¹⁴Loli u Pitala akati, "awe hacha Malafyale; pakuti ndalile lumu ifindu fyo filimwiko nafyo finyalite," ¹⁵Loli amasyu ghakisa sona kukwake akabubili; " cho u Chala achipela chisamanye uti chili mwiko," ¹⁶Ifi fikabombiwapo kabili ; po ichikontena chila mwalubilo chikisa chanyokela nukukwela kumwanya kumabingu.¹⁷Po upitala akisa asokonekela nichilota cho akachibona nichingánamulo ,ubemaso abandu bobatumiwe nu Koneliyasi p akali po akali nukwikala pamulyango , bobalalusya isila yakuyila kunyumba. ¹⁸Pobakamwitisya panja u Pitala sona nukumulalusya pala USimoni yo tukumwitisya ukuti Pitala, akwikala palapala.¹⁹Bo u Pitala akali akwinongóna ukuyana nichilota cho ,akaketa umbepo akayugha kukwake , ubemaso , abandu batatu bakulonda uwe. ²⁰Nyamuka sona bukagha pansi po ubuke nabo kwambula ukukayikila bukanabo chifukwa nenabatuma ukuti ubuke nabo ."²¹Po u Pitala akabuka nabo pansi pabandu bala nukuyugha nabo , "Une nene ne mwandonda. Choni pomwisa?"²²Bakayugha bakati, " u Keteliyoni yo we Koneliyasi ingamu yake, umundu wabwanaloli sona weyumo yo akumoghapa u Chala, sona ayughite akisa ngani ichisu chosi ichabayuda akapeghiwa amasyu ukufuma kumwikemo mungelo wa Chala nukunduma kukwinu umwe kunyumba yake, ukuti apulikisye amasyu ukufuma kukwinu. P O ²³u Pitala akabitisya abene , ukuti bikalae nawe. Iyaningelo lyake pangelo akanyamuka nukubuka nabo nabamo abakulu bake ukufumila ku Yoppa bakamukonga umwene.²⁴Isiku Iyaningelo lyake bakisa ku Kesaliya . Koneliyasi akabalindililagha abane, akabitisya bosi abakamu sona nabamanyani bake abapapipi nawe.²⁵Sikabombiwa ukuti bo u Pitala ingila , u Koneliyasi akakomana nawe nukufughamila mufinama nukuti amwiputile .²⁶Loli uPitala akamutula nukumunyamusya, nukugha ukuti imilila! nune ne mundu."²⁷Bo uPitala akwendelela ukuyugha nabo , akabuka nukwingila mukati nukubgha abandu bingi ngani babungani pamupene, ²⁸Akayugha kukwabo, "umwe pamwebene mumanye ukuti telulaghilo ukuti uwapanja abenabo pamupene pamo pakuya pakomana nawe uwakuchisu ichingi. Loli uchala alangisise kwa une ukuti ndabaghile ukumwitisya yumo ukuti mwiko pamo munyali. ²⁹Cho chifukwa bonitisiwe ,nisile kwambula ukukana. Po loli nune ngulasya umwe choni pokanduma une."³⁰Ukoneliyasi akayugha,Bo pamala amasiku folo ghendapo pakabalilo kala, ngaba ngwiputa pakabalilo ka 9 okoloko munyumba iyangu ingaketa, umundu yumo imilile papaipi nune afwete imyenda iyakubala ngani . ³¹AKayugha , Koneliyasi , inyiputo syako syapulikikwa kwa chala sona nifyabupi fyo ukupeleka kubapina fyamupangisya u chala ukuti akukumbukile uwe. ³²Po apa tumayumo ku Yoppa , ukuti bamwitisye umundu yumo yowe Simoni yobakumitisya ukuti Pitala.Akikalagha munyumba ya mundu yo akafukuta amakwela ingamu yake Simoni ,pambali pa yanja. ³³Po pakabilo kamo ingamutuma. Uwe ulinchisa pakuti wisa.Apa, po twebosi panu tulipamaso gha Chala ukuti tupulikisye fyosi fyo ubuliwe nu Malafyale ukuti uyughe.³⁴Po u Pitala akighula umulomo nukuyugha , " Syanaloli, ingusyaghania ukuti u Chala atakusalila umundu mubundu bwake , ³⁵Loli , mfikolo fyosi kuyo akumoghopa nukubomba ubwanaloli weyo umwene akumwitisya³⁶Ukumanya amasyu gho akatuma kubandu baku Isilayeli , bo akufumusya amasyu amisa

ghamutende ukwenela mwa Yesu Kilisiti, yowe malafyale wabosi,³⁷ umwe numwe mumenye fyosi fyofikabombiwagha fikabombiwa akaya kosi ka Yudeya , ukwanda mu Galileya, bo u Yohani afumusyagha isya losyo;³⁸ Na ifi fikubombiwa ifyakuyana nu Yesu wa mu Nazareti , mumo u Chala akamupakila numbepo mwikmo na maka. Akanda ukubomba inyisa sona nukuposya abandu bosu bobakaba nimbepo inyali, pope uChala akawa nabo.³⁹ Uswe twebakamboni bafyosi fyo u Yesu akabomba, ukwanda muchisu cha Yudayi sona namu Yerusalemu. Bakamukoma nukumupayika pamwanya pikomo ,⁴⁰ Loli u Chala akamunyamusya pisiku lyabutatu nukumupangisya ukuti abonekele,⁴¹ kubandu bosu awe loli kubakamboni bene bobakasaliwa boninyobe ya chala yitabapalamasisye- muswe bo bakalya nukung'wa nawe bo umwene anyamuka ukufuma kubufwe.⁴² Akatulamula ukuti tuyughe kubandu sona nukusimikisya ukuti uyu weyo akasaliwa nu Chala ukuwa mulongi wakubumi nukubufwe.⁴³ Weyuyu yo bosu abasololi bosu bakusimikisya ukuti wesi umundu yo akakumwitika akwisa pakupokela ukuhobokeliwa kwa mbibi ukwendela mungamu yake.⁴⁴ Bo upitala akwendelela pakuyugha ifndu ifii, umbepo akikilila pabosi bala bobakapulikisya amasyu.⁴⁵ Kubandu bo bakaputula kabukutula kabitikibosi bo bakisa nu Pitala bakaswigha chifukwa cha chabupi chambepo mwikemo yo akikililabu nakubapanja.⁴⁶ Bo abapanja bapulika bakuyughila munjugha isingi nukumupala uchala. po u Pitala akabamula ,⁴⁷ Alipo yumo uwakuti angatusengulila amisi ukufumila kubandu aba pa chifukwa chakuti tebosuwe , aba bobandu bobapokelite umbepo mwikemo ngati twetwe. Po akabalamula ukuti babo ukuti bosuwe mungamu iya Yesu Kilositu.⁴⁸ Pobope bakamusuma ukuti ikale nawo amasiku mingi.

11

¹Bo abatumiwa pamupene nabanine babo baka ba muchisu cha muyudayi bakapulika ukuti abapanja balyambilile(bapokelite) ilisyu Iya Chala. ²Bo u Pitali afumako ku Yerusalemu bosu bo bakaputuliwa bakakanikana (bakadalingana) nawe; ³Bakati wingile mubandu abasita kuputuliwa pamupene nukulya nabo pamupene.⁴Loli u Pitala akanda ukulingania mosi mosikabela, akayugha , "⁵Ngiputagha mukaya ka yopa , sona ngaketa ifisetuka ingakabona akandu kamo kafwnite pamo kayanite nichilundo ,kakusoloka kakusoloka kayanite numwenda umukulu ukufuma kumwanya kakuboneka nutumamakona folo(4. kakafukma kumwanya kakilomoka pongaba. ⁶Pongakabunulila sona ngakinongóna ngani akandu kala. Ngafibona ifinama fhyaifinama folo ifya muchisu, chamungolongo, fikwendela ulufwe , nifiyuni fya kumwanya.⁷ Po ngapulika ilisyu likuyugha kukwangu , Nyamuka ,Pitala, ukome ulye! ⁸Ingayugha/ ngamula) ,nema , we malafyale ; buli ifi fili mwiko finyalite fitingile lumo mumulomo wangu ⁹.Loli ilisyu likamuliwa sona ukufuma kokumwanya; ukuti cho umalafyale achipela chisa , manye uyughe sona ukuti filimwiko. ¹⁰Ifi fyabombiwa kattu kosi, sona po fyosi filafila filafila fikakwela sona kumwanya.¹¹ Po pakabalilo kalakala , bakafika abaandu batatu panyumba yo tukabangaghapo bakatuma abandu ukufuma kwa kesaliya ukukwisa kukwangu. ¹²Umbepo mwikemo akandumula ukuti imbuke nabo , kwambula ukwilamwa. Abandu bala 6 ngabuka nawo ,sona tukabuka twingila munyumba yamundu yula . ¹³Akababusya mumo akaketela abangelo bimile munyumba mkati sona nukuyugha , "tuma abandu ku Yoppa sona munyosye u Simoni yo akwitisya ukuti Pitala. ¹⁴YoTiye ayughe kukwinu amasyu gho umwe tiye mupokiwe umwe nabanyumba yinu bosu;¹⁵ Bonanda pakuyugha kukwabo , umbepo mwikemo akisa papabo ngati po akatusololokela nuswe pabwandilo. ¹⁶Ingakumbuka amasyu gha malafyale , mumo akayughila ,UYohani naloli akosiwa namisi, loli umwe timosiwe numbepo mwikemo,¹⁷ Loli linga uchala abapile ichabupi ngati samo akatupela uswe bo tukumwitika umalafyale Yesu Kilisitu, weni yumo yo angamususyana nuchala?" ¹⁸Bobapulika ifindu ifi, batakamula nachimo, loli bakamupalisya u Chala sona bakati , 'imba U Chala abapile ulupinduko lwabumi nabapanja,¹⁹ Po apa bosu bobakanyambana chifukwa cha kufwimiwa kokukabako pakabalilo ka Stefani bakenda bakaya bafika namukaya ka Fenike, Sayipulasi naku Antiyokiya, nukuyugha amasyu kwene ku baYuda. ²⁰Loli bamo bakafuma ku Sayipulasi sona naku Kileni, bakisa ku Antiyoki nukuyugha ku ba Giliki, bakababula bope amasyu gha Malafyale Yesu . ²¹Inyobe ya malafyale Yesu yukaba nabo, abandu abingi bakita nukung'anamukila kwa Malafyale Yesu²² Amasyu ghabandu aba ghakapulikwa mumakutu gha chipanga cha Moyerusalemu pobakamutuma u Balabasi ukuya mukaya ka Antiyoki. ²³Bo afika akaketa nichisa cha Chala. Akahoboka sona akabalimbikisya bosu ukuti wikalisye mwa malafyale Yesu nindumbula syabo. ²⁴Po loli Akaba mundu umwisa sona akisula numbepo mwikemo sona nulwitiko sona abandu bakongelesiba ubwingi.²⁵ Banabasi ukufuma pala akabuka ku Talisis pakumulonda uSauli . ²⁶Bo amwagha yuyo, akamwegha , akabuka nawe mukaya aka Antiyokiya. Popala bakapamupene muchalichi ifinja fyosi nukubamanyisa abandu abingi ngani. Abamanyili baktisiwanga pabwandilo ukuba ba Kilisitu ba mu Antiyokiya.²⁷ Mumasiku ghalaghala bamo abasololi bakaghulumuka ukufuma Moyerusalemu ukubuka ku Atiyokiya. ²⁸Payumo wabamo, Agabusi ingamu, akanyamuka nukuyugha mwa mbepo mwikemo ukuti iyosala ingulu ngani yikuya pakubombiwa ichisu chosi chapansi. Ichi chikabombiwa mumasiku gha malafyale u Kalaudiyasi. ²⁹Po abamanyili , bosu baktikana ukuti babatumile ubutuli abanine aba muYudeya. ³⁰Pobakabomba ngati ulu; bakatuma indalama kubasongo ba chipanga bakamukoleka u Balabasi nu Sauli.

12

¹Pakabalolo ko bo uHelodi bo wemalafyale akabika i nyobe pabamo bo bakaba mu chalich chila ukuti abafulughanie abandu. ²Akamukoma u jemusi umukulu wa Joni nu mupeni.³ Bo tesya ukuti ichi chikubahosya abayuda , akandelela ukumupinya uPitala wepe . Kaba kabalilo ka masiku gha chibama batakongania nachimo. ⁴Mo amupinya , akamubika mu jele, pobakabika abambombo bamo 4 abakulondela mujele ukuti manye akafume. akalindila ukuti iae nawe kubandu bo

ulusekelo lwa pafyakulya (pasa) lwapululila.⁵Po upitala akasungiwa mu jere , loli inyiputo sikapulikikwa kwa chala isya bobakaba muchalichi. ⁶Pabusiku mo Helodi akali nukuya pakumwegha ukuti aye amughele , UPitali akaghonagha pakati pa abasilikali babili kuno apanyiwe nabacheni babili, nabamalonda papipi pamulyango , bakulindila nukuketelela i jere(pulizoni)⁷Nalubilo umungelo wachala akisa abonekela kukwake po ubwelu bukabala mukati mujele. Akamukoma pambali nukumunyamusya u Pitala sona akati , " nyamuka lubilo."Po abacheni abamunyobe boshi bakawa panshi .⁸Umungelo akayugha kukwake akati, " fyala wemwene sona fwala utusapato twako ." uPitala akabomba ngati mlo akamubulila, umungelo akayugha kukwake , "egha ijeketi lyako ufwale ungonge une..⁹Po upitala akamukongesya umungelo nukufuma nawe .Atakamanyagha ukuti syo sikubombiwa nu mungelo sikaba syanaloli Akinong'onagha ngati aketa ichisetuka. ¹⁰Bobapululila pamulonda wabwandilo nuwa bubili, bakafika pa mulyango wafyela ghowakwingilila mukaya kala; yikighulika kubandu bala yene bubu. pobakafuma sona bakilomoka mukasila , po umungelo akamuleka nukubuka.¹¹Mo upitala isa kukwake mwene , akayugha, " apa inguyugha naloli ukuti uChala weyo atumitesona nakufindu ifingi fyo abandu abangelo bake nukumboka une munyobe sya Herodi, sona nakufindu fyo abayuda bakalond ukupanga," ¹²Bo asyagha isi, akabuka kunumba Maliya umayi wa Yohani, yosona bakamwitisya ukuti Maliko, kulakula abandu abingi bakabunganabosi nukwiputa.¹³Mo ighula bo akong'osya pamulyango wakwingilila, umubomba mbombo wake umukolo ingamu yake Rhodah akisa nu kwamula. ¹⁴Bo amanya amasyu gha Pitala, ghakufuma nubuhofu akapoywa ukwighula umulyango; mumalo ghake, akakinda nukwingila ku chipinda kobakughona. ¹⁵Po abene bakayugha ku mulindu yula, "ukuti wemupunganu".Loli akana ukuti mosibelile.Pobakayugha ukuti, "akaba wemungelo wake."¹⁶Loli uPitala akapitilila ukukong'osya , bobighula kumulyango, bakamubona sona bakaswigha. ¹⁷UPitala akabatebesya isongo ninyobe yake ukuti babe myee, sona akababula mumo u Chala akamufumikisya yuyo mujere. Akayugha ukuti kamulongosolele u Jemusi ifindu ifi nabakulu bangu." Po akafumapo nukubuka ku malo aghangi.¹⁸Po likisa isuku lya pamusanya patakabapo ifyakufulungania ifinandi pakati pabasilikali ngati fyofikabombiwanga kwa Pitala. ¹⁹Bo u Helodi amulonda apotwa aghe atakumwagha umwene, akabalalusya abasilikali bobakaketelela pamulyango wa jere sona akalamula ukuti bamukome. Po akikapansi ukufuma ku Yudeya mpaka ku kesaliya sona akikala kulakula.²⁰Po u Helodi akawakalalila abandu ba ku Taya sona naba ku Sidoni. Bakanbuka kukwake nifundo yoka , bo ba munyegelela Balastasi, umalafyale wakwafwilisya , ukuti abafwe , bakasuma umutendele chifukwa Ichisu chabo chikapokela ichakulya ukufuma ku chisu cha ko umalafyale akikala. ²¹Isiku lyolikawa lya musanya u Helodi akafwala umwene ifyakufwala fyakulongela inongwa sona akikala pamupando, akayugha amasyu ku bandu.²²Abandu bakakolela , " agha ghomasu gha chala, tegha munda!" ²³Nalubilo u mungelo wa chala akamuchapula, chifukwa atakapeleka kwa Chala Injindi pamo atakamukwesya,²⁴Loli amasyu gha chala ghakakula nukubala. ²⁵Bo usauli nu Banabasi hamalisya imbombo yabo , bakisa banyokela ku Yerusalemu,amabuku agha kale ghakuti bakanyokela ku Yerusalemu pakumwegha u Yohani , sona nukumwitisya u Maliko.

13

¹Mu chalichi chochikaba mu Antiyokiya, bakabamo abasololi nabamanyishi, bakaba ba Banabasi nu Simoni (yobakatingi Niyija), Lusiyasi uwa ku Kelini, Manaen (yo bakakulila pamupene nu Helodi umulaghili wa chisu), nu sabuli. ²Bo bakwimwiputa uchala nu kufunga, umbepo akati, "musabulile u Sabuli nu Banabasi, ukuti babombe imbombo yo akabitisisya ukuti babombe. ³Bobatufya ichakulya, nukwiputa bakababika inyobe nukubatuma.⁴Bo u Banabasi nu sabuli, batumiwa ukubuka nu mbepo mwikemo, bakilomoka ukubuka ku selokiya; ukufuma pala bakambuka ukubuka ku sayipulasi . ⁵Bo bali mukaya ka salami, bakalumbilila isyu lya chala munyumba isyakwiputimo isya bayuda, bakaba nu Yohani akabatulagha.⁶Bo bakwenda bakusyungulila mosi ukufika ku Pafosi, bakamwagha yumo umundu uwa mayele , umuyuda umusololi uwabumyasi, yo ingamu yake akaba we Bala Yesu. ⁷Uwamayeke yulayula akaba mumanyani wa seligiya, yo akaba munda uwamahala ngani. Umundu yuyuyu akamwitisya u Banabasi nu Sabuli, chifukwa akalondagha ukuti apalikisye amasyu gha chala. ⁸Loli u Elemasi "uwamayeke" (momo ingamu yake yikang'anamulilagha) akabasusya; akaghela ukuti amunyose umulaghili wa chisu ukuti manye asubilaghe.⁹Loli Sabuli, yo akwitisyiwa sona ukuti Pauli akisula nu mbepo mwikemo, akamusubalila uwa mayele yula. ¹⁰Nukuyugha ukuti, "we mwanas wa satana , we wiswile nu bulwani bwa chindu chosi chochigholokite. We mulughu wachindu chosi chocha naloli. Ka utakuleka ukusinyongania isila syamalafyale, utakuleka?"¹¹Lelo keta, inyobe yachala yikwisa papako, ukwisa pakuba mufwa maso. Tipakinde akabalilo ukusita kuketa isuba." Nakalinga akanda pakuketa ukawefu ni chisi. Akanda ikwipulapula ukulonda umundu uwakuti amukole inyobe. ¹²Bo umulaghili aketa fyo fikabombiwa, akasubila, panongwa yakuti ichimanyisyo ichachala chikamuswighisya. ¹³Apa u Pabuli na bamanyani bake bakenda pabwato ukufuma ku Pafu bakisa ku Peliga mukaya ka Pamufiliya. Loli u Yohani akabaleka nu kunyokela ku Yerusalemu. ¹⁴U Pabuli nabanine bakabukilila nu bulendo bwabo bakafuma mu Peliga bakjisa ku antiyokiya mukaya ka Pisidiya . Pala bakabukagha munyumba sya kwiputilamo isiku lyakutunya nukwikala pasi. ¹⁵Bobabelenga mumabuku ghandaghilo namabuku gha basololi, abalongisi ba nyumba syakwiputilamo bakabatamila indumi, yakuti, "banyitu, linga muli nisyu limo ilyakubakasya abandu aba liyughe."¹⁶U Pabuli akanyamuka nukubatamisya inyobe, akati, "mwe balumyana ba isilayeli na mwebosi mwe mukumughindikagha uchala, pulikisya, ¹⁷uchala wa bandu aba isililayeli bakasala abanyanya bitu nukubandula pakuba chisu ichikulu pakabalilo ko bakikalagha muchisu cha ljipti, nukuyimba nabo mupaka pabumalilo. ¹⁸Pafinja 40 akababika mulungalangala ifikolo fimo fikapyutiwa pafinja fyosi 40 akabasungililagha mu chisu cha lungalangala"¹⁹Bo afikomana ifisu muchisu cha kenani nukubapa ichisu chila abandu bake ukuti chibe chabo. ²⁰Fyosi fififi fikeghe akabalilo ifinja 450.

Bofyabombiwa fyosi ifi uchala akabapa abalongosi mupaka pabusololi bwa Samuweli.²¹ Bo abandu bakulonda umalafyale, uchala akabapa uSabuli umwana wa Kishi. Umundu uwa luko lwa Benjamini ukuti abe wemalafyale ifinja 40.²² Bo uchala amufumya, akamukwesya u Devedi ukuti abe we malafyale wabo. Uchala akasimikisya nisy Devedi akati, 'namwagha u Devedi umwana wa Yese ukuba mundu wa pamoyo wangu akwisa pakubomba chosi cho nati bomba.²³ Muluko lwa mundu yuyu uchala akamubika ukuba mupoki wa Isilayeli, uyesu mo akalalaghila.²⁴ Bo uyesu akali atafikite Uyohani akalumbililagha pakati pabandu bosi aba Isilayeli ukuti bapinduke nukusileka imbibi syabo nukosiwa.²⁵ Bo u Yohani akuya pakumala imbombo yake akati umwe mukwinong'ona ukuti une newenu tanene loli pulikisya. umwene akwisa panyumba papangu. Isapato syosili mufinama mumwake ndabaghile nukusatula utukungilo.²⁶ Banyitu, bana baluko lwa Abulahamu namwebosi mwe mukumoghopa uchala. isyu lya bupoki ili litumiwe kukwitu.²⁷ Pakuti bosi bo bakwikala mu Yelusalemu. batakamanyagha ukuti wemupoki pamu ukughifwisya amasyu aghabulaghusi gho ghakabelengiwa isiku ilya sabata bakaghasulagha.²⁸ Loli pope bakakwanilisya amasyu aghabulaghisi pakumughogha uyesu, napo batakamwaghagha ninongwa yimo. bakamusuma u Pilati ukti amughoghe.²⁹ Bobabomba fyosi amasimbo ghakayughagha isya yesu bakamwisya pachipinjika nukumubika mwipumba.³⁰ Loli uchala akamususya kubufwe.³¹ Amasiku aminngi akabonekekelagha kubandu babo bakenda nawe ukufuma mu Galileya ukubuka mu Yelusalemu. abandu babo ipano bobakamboni bake kubandu.³² Po tuli pakubabusya amasyu amisa aghakuti syo uchala akabalaghila abanyenya.³³ Syakwanilisiwa kukwitu twebana babo pasusya kubufwe. Bo silembiwe mwa Masalimo uwabili. umwe mwe bana bangu umusughu naba ne tata winu.³⁴ Loli isyakuti akumususya kubufwe ukuti takanyokele mwipumba; uchala akayugha musila iyi; inguya pakubapa ulusayo ulusubiliwa longamulaghila u Deved.³⁵ Chocho chifukwa sona mwa Masalimo uyungi utakuya pakwitisya umubombi wake umusubiliwa ukuti ukomanike nukubola.³⁶ Bo u Devedi abomba ukuyana namumo uchala akabatikila pakabalilo kake akafwa, akasiliwa pamupene nabayemba bake po umufimba wake ghukabolela mwipumba.³⁷ Loli isi sitakamubonekela umundu yo uchala akamususya ku bufwe.³⁸ Po lelo leka simanyikwe kukwinu mwebanyitu ukuti pachifukwa cha yesu tukulumbilila amsyu aghakuti imbibi sinu singahobokeliwa.³⁹ Mumwake yo linga akusubila abwaghe ubupoki ubukulu ngani bo umundu angaboneka ukuba mugholofu pakukonga indaghilo sya Moses.⁴⁰ Po muchebeghe ukuti syo abasololi bakayughagha sitakababonekela.⁴¹ Mukete mwe balobesyo muswigheghe sona ingubomba imbombo mumasiku ghinu imbombo iyo tamukitike lumu linga yumo akuyugha.⁴² Bo uPabuli nu Banabasi baleka abandu bakasumagha ukuti bakaye bayughe sona isyu u sabata yo akwisa.⁴³ Bobalekana mobakiputilagha aba yuda nabobakamoghopa ukuya bakamukonga u Pabuli nu Banabasi bobakayugha nabo bakababusya ukuti bumilile babukilile nichisa cha chala.⁴⁴ Usabata yo akakongagha papipi u mundu wesi mukaya kala akisa pakupulikisya amsyu gha chala.⁴⁵ Bo abayuda bachibona ichilundilo bakisula nakabini bakanda ukumusunya u Pabuli syo akayughagha nukumunyoza.⁴⁶ Loli bo uPabuli nu Banabasi bayugha nubukifu bakati, "chikaba chakulondiwa ukuti amasyu gha chala ghalumbililiwe tasi kukwinu. Loli pakuti mwaghana sona mukwinong'ona mutababile ubumi ubwa bwile na bwile. Keta tukwisa pakunyokela kubapanja.⁴⁷ Pakuti uchala akatulamula ukuti 'nikukubika uwe pakuba bwelu bwa bandu babo batakwiputa. Nukuti ichisu chosi ichapasi chipokiwe."⁴⁸ Bo abapanja bapulika isi bakahoboka nukukwesya amasyu gha chala. Po abandu abingi uchala akabasala ukuti bakabwaghe ubumi ubwa bwile na bwile bakitika.⁴⁹ Amasyu ghachala ghakasata ichigaba chosi chila.⁵⁰ Loli abayuda bakasongesiyagha abakolo aba mukaya abafumukwe bakasonga abandu ukubafwima aba Pabuli nu Banabasi nukubukafumyamo mu chigaba chabo chila.⁵¹ Loli u Pabuli nu Banabasi bakakunyunda ulufumbi munyayo syabo pakuba chimanyilo ichakubasoka nukubuka ku kaya ka Ikoniya.⁵² Abafundiwa abamukaya ka antiyokiya bahoboka ngani bakisula numbepo mwikemo.

14

¹Bobafika mukaya ka Ikoniya po uPauli nu Balabasi abakingila bosi pamupene munyumba syakwiputilamo isyaba Yuda nukwanda ukuyugha musila iyakuti abandu abingi ngani abayuda nabaGiliki bikitike.² Loli aba Yuda bobatakitika bakabasambulania nukubananga inyinong'ono syabo syabandu bapanja nukubapela abene ukuti babakalalile abanine.³ Po bakikala kula akabalilo akatali, nukuyugha nubukifu namaka gha Malafyale, bo akusimikisya ukuyana namasyu gha lipyana lyake. Akabomba ifi nukupela ifiswigho nifibonesyo fyo fikabobiwa ninyobe sya Pauli nu Balabasi.⁴ Loli abandu bamukaya bakagawikana; bamo bakaba naYuda bamo naba banatumiwa.⁵ Bosi abapanja nabaYuda(pamupene nabalongosi babo) bakalonda ukuti babaghele ukubasumba namabwe abene.⁶ Bobamanya mwalubilo ukuyana nifi, bakakindila ku Lekayoniya mukaya ka Lisitila sona naku Derbe nakukaya ko kasyungulile,⁷ po bakabukilila nukugha amasyu gha Chala.⁸ Bobafika ku Lisitila umundu yumo akikala pansu, atakaba namaka mufinama fyake, akalemala ukufuma bo akupapiwa kung'ina, atakedaghapo lumu.⁹ Umundu uyu akapulikisya ukuyugha kwa Pauli. UPauli akaketa amaso ghake kukwake nukumubona ukuti alinulwitiko ulwakuti lungamupela ukuti abe akisa.¹⁰ Po akayugha kukwake mwakukwesya amasyu akati, "nyamuka wimilile nifinama fyako." Po umundu yula akanyela mumwanya nukwanda ukukwenda.¹¹ Abandu abingi bakati baketa fyo u Pauli akabomba, bakakwesya amasyu nukuyugha nukuyugha kubandu baku Lekayoniya, "uchala ika pansu kwa uswe ukwendela mumundu."¹² Bakamwitisya Balabasi "ukuti Zeusi," sona uPauli "bakati Hermis," chifukwa akaba mundu muyughi(speaker).¹³ Po umuputi waku Zeusi, yo ichalichi ichalichi chikaba kusi mukaya kala, akisa ningombe ningata yabulenge pamilyango; umwene nabandu bosi bakalonda ukuti baye bikemesye pamo baye bapereke.¹⁴ Loli bo abatumiwa, Balabasi nu Pauli, bapulika ifi, bakanyepula imyenda yabo nalubilo bakabuka nukwingila mukati muchubukutula cha bandu, nukulila ngani, "¹⁵Mwebandu choni pomubomba ifindu ifi? nuswe twebandu ngati monumwe mubelile. Tukufumusya amasyu gha chala kukwinu, tukubabusya ukuti mufumeko

ukubomba ifindu ifibibi kwa Chala umumi, yo akapela ichisu chakumwanya nichapansi , ninyanja nafyosi fyo fyo filimula. ¹⁶Mufinja fyamunyuma, akawitikisya abandu bosu ukuti wendaghe musila syabo. ¹⁷Pope nulu, indakamuleka mwene kwambula kamboni, mukati mula akabomba ifisa nukubapa ifula ukufuma kumwanya nukwinula akisa , nukuwisusya indumbula syinu nichakuluya sona nubuhofu. ¹⁸Namasyu agha, Pauli nu Balabasi bakatamiwa ngani pakukanisya ifilundilo ukuti manye bikemesyagha kukwabo. ¹⁹Loli bamo abaYuda ukufuma ku Antiyoki naku Ayikoniya bakisa sona nukunyengelera abandu. Bakamusumba uPauli namabwe sona bakamughusila yuyo kusi kukaya kala. Nukwing'ona ukuti afwile. ²⁰Bo abamanyili bamusyungulila yuyo, akanyamuka nukwingila mukaya kala. Ilyaningelo lyake, akabuka ku Derbe nu Balabasi. ²¹Bobafumunya amasyu cha Chala mukaya kala nukubapela abingi ukuba bamanyili, bakanyokela ukuya ku Lisitila, Ayikoniya sona naku Antiyoki ²²Bakabasyagha nukubalimbikisya bosu abamanyili imyoyo yabo nukubukila mulwiko, nukuyugha ukuti, twebosi tukungile ku chitangala chakumwanya cha Chala ukwendela mwakutamiwa ngani. ²³Mobasaliwa ukuba balongosi bamuchalichi , bakiputa kwambula ukulya nakamo, bakipeleka ngani kwa Chala, kuyuyo bakamwiktika. ²⁴Po bakisa bapitilila ukubuka ku Pisidiya nukwisa ku Pamufeliya. ²⁵Bobayugha amasyu ku Peliga, bakilomokela ku Aataliya. ²⁶Ukufuma pala bakakwela mubwato nubuka ku Antiyoki, mumo bakawikwa mwipya lya Chala pambombo yo pakabalilo iyi bamalisisye ²⁷Bobafika ku Antiyoki bakabungana muchalichi bosu poka, bakalongosola fyosi fyo uchala akababombela abene, namo akabighulila umulyango wa lwitiko kubapanja. ²⁸Bakikala akabalilo akatali ngani nabamanyili.

15

¹Abanalume bamo bakilomoka ukuya ku yudeya naku Antiyoki nukubamanyisya bosu abakamu ,nukugha ukuti , " penepo mwaputuliwa ukuyana nulughailo lwa mose, mutangapokiwa." ²Ifi fikamupangisya ukuti uPauli nu Balabasi bande pakususania nabo abanadu . Po uPauli nu Balabasi nabanine bamo ukufuma muchibukutila chabo bakasaliwa kubuka Yerusalemu pakomana nabatumiwa sona naba basongo ba chalichi ukuyana nilalusyo ili. ³Popala, bobatumiwa naba chalichi, bakenda mosi mu Foyenisya sona mu Samaliya nukufusya isyalupindu lwa bandu bapanja .Bakisa nubuhofu ubukulu ngani kubandu bosu abakamu. ⁴mobakwisa mu Yerusalemu, wakapokeliwa naba chalichi nabatumiwa naba basongo bachalichi, sona bakalongosola fyosi fyo uchala akababombela abene. ⁵Po abandu bamo bobakitika, bo bakawa muchubukutila chaba Falisayi, bakimilila nukuyugha , " chikulondiwa ukuti bope waputuliwe nukubalamula ukuti basunge ululaghilo lwa Mose." ⁶Po abatumiwa naba basongo bamuchalichi bakabungana poka pakwendamo amasyu agha. ⁷Bobayughisania ngani amasyu agha, u Pitala akanyamuka nukuyugha ku bawo,Bakamu bangu , mumenye ukuti uchala asalite une kunyuma uko twafuma mumwinyu ukuti mumulomo wangu abapanja ba[ulike amasyu amisa gha chala, sona nukwitika . ⁸UChala yo akumanya indumbula yamundu wesi, akasimikisya kukwinu bakubapa umbepo mwikemo, ngati mo akababombela ku utwe. ⁹Atakapambaniapo pakati pa uswe nababo, nukubapela indumbula syabo ukuti sibe swepu mulwitiko. ¹⁰Po apa choni mukumughela uchala, po mukubika ichikomo changolo musingo ya bamanyili pamo abasakilisitu cho nabatata bope nuswebu tukapotwa ukunyamuka? ¹¹Loli tukwitika ukuti tukwisa pakupokiwa ukwendela muchisa cha Malafyale witu Yesu, ngati mo bopebabaelile. ¹²Abandu bosu bakikalabu mwee kwambula ukuyugha nakamo bakapulikisyaububu kwa Balabasi nu Pauli ku mabutenga bwa fiswigho fyo uchala akababombesiyagha mukati mubandu bapanja. ¹³Bobaleka ukuyugha , UJemusi akamula , nukugha, " bakamu bangu, pulikisya kukwangu. ¹⁴Simoni atubula mo uChala pabwandilo mwipya lya lyake akabafwikisya abandu bapanja ukufuma kubabo abandu mungamu yake. ¹⁵Amasyu ghabasoli basoli ghakwitikisya nsfyo ifi, namumo silembeliwe. ¹⁶pala ifi fyapululila nguya pakunyokela sona nguya pakusenga sona akanyumba ka Devidi, kokakawa pansu; nguya pakusenga sona nukanyokesya papo mokakabela. ¹⁷Ukuti abandu aba basyete bamulondegha u Chala, nabapanja bosu basukukolela pangamu yangu. ¹⁸Ifi fyofyo umalafyale akuyugha , yo akabomba fyosi ifi fyo fikamanyikwa ukufuma kale. ¹⁹Po apa, une nati manye tukabatamye abapanja bobang'anamukila kwa Chala. ²⁰Loli tubalembela ukuti babaghile bepukeko kufindu ifibibi ngati ifi ukwiputa ififwani, nubwamalaya napakulya inyama ya ya finyamana fyo fifwile fyene nibanda. ²¹Pakuti uMose akayugha kale mutwaya tosi utwa munyuma kotwafuma sona akusibelenga namunyumba syakwiputilamo mwasabata wesi. ²²Popala fikaba akisa ku bamanyili nabasongo bachalichi, nichalichi chosi, kapusala uJudasi nukumwitisya ukuti Barasabbasi, nu Sila, bobo bakaba balongosi bachalichi, nukutumiwa ku Antiyoki nu Pauli sona nu Barnabasi. ²³Bakalemba ifi; " Ukufuma ku batumiwa nakubasongo ba chalichi, kubakulu wangu, kubapanja abaku Antiyoki Syria sona naku Kilikiya; Ngubalamuka! ²⁴Chifukwa botwapulika ukuti abanalume bamo batuleka babuka, kwambula kuleka umutende(nifyongo) sona bakutimbanisya nubumanyisi bo ukamanyisya nukuyipalaghania imyoyo ya bandu. ²⁵Chikaboneka chisa kuswe, kubobakawa ninyinong'ono simosyene, pakusala abanalume bala nukubatuma kukwako numughaniwa witu Balabasi nu Pauli. ²⁶Abanalume bo ubumi bwabo bukaba pandamyo chifukwa cha ngamu ya Malafyale witu Yesu Kilisiti. ²⁷Po apa tukumutuma uJudasi nu Sila , boti bayughe ifindu fimufyene bosu mumasyu ghabo. ²⁸Pochiboneka chindu chisa kwa mbepo mwikemo sona kuswe, ukubika chimo pa umwe kwambula ndamyo yimo ingulu ngati simo sisi isyakulondiwa.; ²⁹Babaghile bepukeko kufindu fimo ifibibi ifyobikemesya kufifwani, kwibanda, nakufinyamana fyofifwile nakubwamalaya pamo (buhule). Pala mungepukako kufindu ifi, tise fibe akisa kwa umwe. Ndagha mwebosi. ³⁰Bobabafyumako bakaghumuka ukuya ku Antiyoki; bobabungana mubwingi bwabo pamupene, bakapereka ukalata. ³¹Bobaberenga ukalata yula , bakahoka chifukwa cha lukasyo. ³²Judasi nu Sila, naba soloili, bakabakasya abakamu babo namasyu amingi sona bakabalimbikisya bosu. ³³Bobikala akabalilo akatali kulakula bakatumiwa sona mwamutende ukufuma kubakulu babo ukuya kubandu bo bakabatuma bala ³⁴. ³⁵Loli Pauli nu Balabasi

bakikala mu Antiyoki pakumanyisa nukufumusa amasyu gha Chala.³⁶Bo amasiku ghakindapo ghamo pauli akayugha kwa Balabasi, " Satunyo kele apa iyetubakete abamukulu bitu mutwaya tosi mo tukalumbilila amasyu gha Malafyale nukubaketa mobalelile." ³⁷Balabasi akalonda ukuti amweghe uYohani yobakamwitisyanga ukuti Maliko. ³⁸Loli u Pauli aking'ona ukuti chitachisa ukumwegha u Maliko yo bakamuleka nabo kukaya ka Pafeliya sona atakabukila nabo ukubomba imbombo³⁹Po pakanyamuka ifiwawa fyambula kukolelana, fyofikapangisa ukuti bosi balekane , u Balabasi akamwegha u Maliko nawepe bakakwela mubwato pamo musitima bakabuka ku Sayipulasi, ⁴⁰Loli umwene u Pauli akamusala u Sila nukubuka nawe bo bosi abakilisitu ababika mwipiyana Iya Malafyale Yesu. ⁴¹Po pala akapululila mukaya ka Siliya naka Kilikiya, pakubakasya abakilisitu mumachalichi.

16

¹Upabuli akisa na ku Derebe naku Lisitilia, poketa, akabapo umumanyili yumo yo akitisiwa ukuti Timoteyo akabalakula, umwana wamkolo umuyuda yo akaba wakusubila, loli utat wake akaba mu Giliki. ²Akayughiwa akisa nabitiki bo bakaba ku Lisitiya naku Ekonia. ³Upauli akalonda ukuti bende nawe, po akamwegha nukumudumula chifukwa chakuti abayuda bobakabapamalo ghala, bakamanya kuti uwise akaba mu Giliki.⁴Bo bakupulusania, mutwaya,bakabapa indaghilo syo sikapangiwa nabatumiwa nabasongosongo bobakaba muyelusalemu ukuti basikonge. ⁵Po ifipanga fikakula mulwitiko nisiku lyosi inambala yikabala⁶Upabuli nabamanyani bake bakupulasania mutwaya twa filigiya namu galatiya, pakuti umbepo mwikemo atabitikisya ukuti balumbilile amasyu mu chigaba cha Asiya. ⁷Bo bisa kupipi nakumisiya, bakaghera ukuya mu Bitiniya, loli umusimu wa yesu ghutakabitikisya. ⁸Po baka pulusaniu mu Misiya, bakisa ku Tulowa⁹Ichisetika chikamwizira u Polo pabusiku; umundu wa Makedoniya akimilira palapala, nukumusuma umwene nukuti; "bise kuno ku makedoniya nukutwafwa". ¹⁰Bo u Polo aketa ichisetuka umwalubilolubilo tukwinong'ona isyakuya ku makedoniya pakuti tukasyaghania ukuti uchala atukolera ukuya palumbilira amsyu kukwabo.¹¹Tukakwera mu bwato ukufuma mu tulowa, tukawoloka nukubuka mu Samotilaki, po ilya ningero lyake tukisa ku Neyapoli. ¹²Ukufuma apo tukabuka ku Filipi, cho chikaba chigaba cha Makedoniya, ichigaba chapamwanya ngani mukaya na Muloma, po tukikala mukaya kalakala amashiku amingi. ¹³Pisiku ilya sabata tukabuka kusi kumulyango wa chera, pambali pa lusok, po tukinong'ona ukuti pangaba ubuyo bwakwiputapo.Tukikala pasi nukuyugha kubakolo bo bakisa poka.¹⁴Umukolo yumo yo akaba we Lidiya, yo akaghulisa imyenda imikesamu ukufuma mukaya ka Tiyaatila yo akamwiputa uchala,mutupulikisye. Umalafyale akighula umoyo wake ukupulikisya syo u Polo akayugha. ¹⁵Bo umwene ninyumba yake bosiwa, akakusiwa nutwe nukuti, "pala mwangeta ukuti ne walwitiko kwa malafyale, sa mwikale munyumba yangu". Akatupangisya ukuti tubuke. ¹⁶sikaba syakuti, bo tukubuka ku buyo bwa kwiputilako, umulindu umo umutumwa yo akaba nu musimu umubibi ghukamulangisa isya mundasimwitu. Akamukabilagha ifyingi pamwabi uwakuyudga syo sikwisa, usongo. ¹⁷Umukolo akamukonga u Polo nutwe nu kukolera, ukuti,"Abandu aba bambombo ba chala uwakumwanya ndani, Bakulumbilira kwa unwe isira ya lupindiko." ¹⁸Akabomba sisi amasiku amingi. Loli u Pabuli, bo akalala ngani nawe akng'anamuka nuti ku musimu, "Ngulamula mu ngamu ya yesu kilistu ukuti ufumemo mwake." Po ghukafumamo akabalilo kalakala.¹⁹Bo abasongosongo bake baketa ukuti ulusubilo kupindula lwatilamo, bakamukola u Pabuli nu Sila nu kubawesera kumalo pandasi pabalaghili. ²⁰Bobisa nabo ku balongi,bakati,"Abandu aba bakunyasya akaya kitu.Boba yuda. ²¹Bakutangasya akasolo ko katakukolelana na malamulo gha ba Roma ukukwitikisya pamo ukubomba.²²Po ubwingi bukabanyamukila u Pabuli nu Sira,aba longi bakakelura imyenda yabo nukubalamula ukuti babakome ni ndisa. ²³Bo baba koma namakofi amingi,bakabatayila mu jere nukumulamula umulindiriri ukuti aba lindilire umwakukwana. ²⁴Bo apulika syo bamulamulira, umulindilili akabatayira mujera iya pasi ngani nukubapinyila ifilundi fyabo naba cheni. ²⁵Pakati pabusiku upabuli nu sira bakiputagha nukwimba inyimbo syamapalo kwa chala, po abapinyiwa abanine bakaba pulikisyabu. ²⁶Umwakunyomosa pakaba akasenyende akakulu,mbaka ulwalo lwa jere lukaneng'ena, po nakalinganakalinga ifyighi fikughuka nucheni wa mundu wesi akadumuka.²⁷Umulindilili akanyamuka mutulo nukuketa ifyighi fyajera fighukite, akegha upanga wake ukutiighoghe mwene, chifukwa akinong'ona ukuti abapinyiwa bafumite. ²⁸Loli u Pabuli akakolera namasyu amakulu, nukuti," Utakighoghe wemwene chifukwa twesi tulipo."²⁹Umulindilili wa jera akakolera ukuti bamupe inyale akakindira mukati nubogha akawa pasi pandasi pa Pabuli nu Sira. ³⁰nukubafumya kusi nukuti,"mwe basongo ningabombaki ukuti mbokiwe". ³¹Bakati,"Subila mwa malafyare uyesu ti upokiwe, uwe ninyumba yako". ³²Bakayugha isyu Iya chala kukwake poka nawesi yo akaba munyumba yake. ³³po umulindilili akabegha akabalilo kalakala aka pabusiku, nukubosya ifilonda fyabo, umwene nabo bakaba nabo bakaba munyumba yake bakosiwa nakalinganakalinga. ³⁴Bo isa nu Pabuli nu Sira kunyumba yake akabapiyila ifyakulya akahoboka ngani poka nabo bakaba nawe munyumba yake ukuti amusubila uchala. ³⁵Bo kwacha abalongi bakatuma isyu ku mulindilili ukuti,"Baleke abandu abo babuke. ³⁶Umulindilili akayugha isyu kwa pabuli nukuti,"Abalongi batuma isyu kukwangu ukuti," mubukaye polero fuma mubukaghe nu mutend",³⁷ Loli upabuli akati kukwabo,"Bakatukuba pabwingi ukwambula chifukwa nanga buli twe ba Roma po bakatutaghira mujera. Bakulonda batubwesye kumbali?Awe leke bise bene batufumye kusi. ³⁸Umulindilili akababusya amasyu ghagha ku balongi po bobapulika ukuti upabuli nu sira bakaba ba Roma ubogha bakamukola. ³⁹Abalongi bakisa nukupepesya ku kwabo nu kubatisya nukubasuma ukuti bafumemo mukaya.⁴⁰40 Po u Pabuli nu Sira bakafuma mujera po nukwisa kunyumba ya Lidiya, bo u Pabuli nu Sira bakaketa abakamu, bakabasya nukutilamo mukaya.

17

¹Po bakati bapululila mukaya amufipolisi naku apoliniya , bakisa ku chikay a chaku Tesalonika , koko bakaya babungana munyumba ya kwiputilamo abayuda. ²UPauli ukuyana namo bakupangila bwile akabuka abasata batatu pakwiputa abakukongana bubu pakuyughisania nabo amasyu gha chala. ³Akighula amasyu njukwanda ukulongola ukuti chinbaw chakwenelela ukuti ukilisitu akwenela ukutamiwa nukomiwa sonma nukusyuka kubufwe. Akati uYesu yuyo kufumunya pamo ngulumbilila kukwinu weyo we kilisitu. ⁴Abayuda bamo bakapepesya sona bakaba pamupene nichibukutila ichikuliu cha ba Giliki sona nanabamanyi abingi abasubiliwa. ⁵Loli abayuda bo tabasubaliliwa bakaba nakabini, bakegha bamo abanalume ababibi kjufuma maliketi, bakabungana bosi poka ,sona bakapangagha ifhyongo mutwaya . ⁶Bakasyungulila inyumba ya Yasoni bakalondagha ukuti UPauli nu Sila babafumikisye kubandu .Loli bakati batabagha , bakamwegha u Yasoni naba kilisitu bamo ukuya nabo pakulongiwa muchikaya chila, nu kulila, " Analume aba bobo bakomania ichisu bisile sona muno. ⁷Abanalume abo bo Yasoni akabapokela munyumba yake loli bakasusania nindaghilo syo Kesali ; bakati aliko yumo umalafyale uyungi yuyo we Kilisitu Yesu. ⁸Ichibukutila cha bandu nabasongo bamukaya kala bakatamiwa bopulika ifi. ⁹Loli mobati basenya ichisamalilo kwa Yosoni nabangi , bakafupo bakabuka . ¹⁰Ubusiku bula bula mo kwacha aba kilisitu batuma u Pauli nu Sila ku Bereya . Bakati bafika kula , bakingila muchalichi ich bayuda. ¹¹Abandu aba yuda bakaba bandu bamahala gani ukukinda aba Tesalonika , papo bakaghapokela amasyu namaka sona nu moyo ghosi , sona bakeghamo amasyu isiku nisiku ukuti bakete pala amasyu ghoghagho. ghabakapulikaghakaba ukufuma kwa Pauli nu Sila ¹²Loli abandu abangi bakapulikila pamupene nabafukwe aGiliki aba nakasi na banalume ¹³M o abayuda bamu Tesalonika bapulika ukuti uPauli ukulumbilila amasyu amasyu gha Chala muchisu cha Beliya , bakabuka kulakula nukubatimbanisa nuku chitamy ichilundilo . ¹⁴Mwalubilo abakilisitu bakatuma uPauli ukuya uku nyanja , loli Sila nu Timoti bakasyala kulakula. ¹⁵Bosi bobamukongagha uPauli bakabuka nawe mupaka muchigawa cha Atemisi . Bo uPauli atilako kula bakapokela indagjilo ukufuma ku kwake isya nu Timoti ukwisa ku kwake mwalubilo lubilo. ¹⁶Loli po upauli akabalindililagha nu afeni , imbepo syake sikamunyamukila mo aketa ukuti akaya kala kiswile ni fifwani. ¹⁷Akinongónagha bo ali mu yumba ya kwiputilamo nayuda sona nabangi bobakiputagha uchala , namumalo gha maliketi nabo bakaghiwa mula mula. ¹⁸"Po sona nabandu bamo Epikulo naba Stoyiki abamanyili bakaghusanagha ,bamo bakatingi ka umuyughi akulonda ukuyugha choni?" bamo bakati , " akuboneka ngati po weyumo yo akubitisya abandu ukuti bakonge abachala bachilendo," chifukwa akufumusyanga amasyu amisa aghakukwafana nu Yesu nu kusyuka. ¹⁹Bakamusenya uPauli bakaya nawe ku Aliyopagasi, nukuyugha , " twati tumanye ichimanyisyo ichipya cho ukayugha? ²⁰papo akisagha nifindu fyachilendo mumakutu ghabo , sona bakalondagha ukuti bamanye amasyu cho ghakung'amula," ²¹Bosi aba Afeni nabalendo bo bakikalagha mula mula bakatagha akabalilo kabo pabubu kwambula ukuyugha pamo ukuouluka fimo ifipya. ²²Po upauli akimilila pakati pa bandu ba Aliyopagasi akayugha akati , " mwe bandu ba mu Afeni , inguketa ukuti mwebandu bakwiputa ngani musila yiliyosi . ²³Po ingendagha musila ingaketagha nafyo mukiputagha ifimanyikwilo, ingafyaghagha ifimanyikwilo ifya mindondwi kwa ifya chala yo ataliko, sona yo atakumanyikwa . Fyomukwiputa fyambula mahala, sona leka une ingubafukisya jumwe. ²⁴Uchala yo akapela ichisu nafyosi muno , weyo we chala uwa kumwanya napasi , atakwikala mu chalichi cho chikasengiwa ninyobe. ²⁵Po buli bakatuliwa ninyobe sya bandu , nanga buli bakalondagha chosi bubu, po umwene akabapa akabapa bandu ubumi nukufuta nifingi sona . ²⁶Ukufuma kumundu yumuywene akapela akaya kosi kubandu ukubapa ubumi pamwanya pa chisun akabika utubalilo twalumanya ifya myiko yabo nimbatiko syabo ni mbaka syakikalile kamukaya kabo. ²⁷Umwakuti bamulonde ucha nukupulikisya nisila syake nuku mulonda yuyo , sona ukuti manye abe kutali lku we yo sona yo alipo. ²⁸PO mumwake momo tuli bumi sona tukwenda sona ali nifya kusobelwa fitu, ngati samo yumo akayugila akati ,nuswebu twebana bake. ²⁹Pakuti twebana ba chala, pomanye twinong'one ukuti akabonekele kake kali ngati golide usiliva pamo ilibwe-- ififwani fyo fingapangiwa pamo fingamatiwa bubu nukwinong'ona kwa mundu. ³⁰Po uchala ukuketa akabalilo kosi kabusitakumanya , sona apaloli akakulamula umundu wesi ukuti apinduke pamo ang'anamuke indumbula . ³¹chochifukwa akasala isiku lyakulongela ichisu nubwanaloli nu mundu yo akumusala .Uchala akapeleka ubwanaloli mu mundu ku wesi pakumususa yuyo ukufuma ku bufwe". ³²Bo abandu ba mu Afeni bakapulika ukusyuka kwa bufwe , bamo bakamuseka u Pauli , loli bamo bakati , " Tuya pakupulikisya sona ukuyana namasyu agha" ³³Mo ifi fya kinda, uPauli akabaleka. ³⁴Loli umudu yumo akawa nawe pamupene sona akitika nu kupulikila, pamupene nu Diyonisiyasi uwaku Areyopagite, umama yumo wepe ingamu yake Damarisi, nabangi bamo.

18

¹Bo fyabombiwa ifindu ifi u Pauli akafumapo ku efeni akaya ku kolitho. ²Kulakula akakumana numuyuda ingamu yake akaba wi Akwira, akapapiwa mukaya ka potasi, yuyo akafika bubu ukufuma ku Itale numukasi wake pulisila,umalafyare u kalaudiyasi akabalamula bosi ukuti bafumemo mu Roma. U Pauli akabuka kukwabo. ³Sona chifukwa akabomba nabo pampene,pakuti bosi bakaba bakusona ifitenti imbombo yabo. ⁴U Pauli akayusyanya nabandu muchalichi isiku lyosi ilya sabata, ukughera pakubapepeka abayuda naba Giliki. ⁵Bo u Sila nu Timoti bafuma ku Masedoniya u Pauli akipereka kwisyu uklumbilira kubayuda ukuti u yesu wi mupokiwa. ⁶Bo abayuda bakumususa nukumutuka, u Pauli akapukunya umutu ukususyana nabo nukuti kukwabo,"I banda lyinyu libe pamitu yinyu," Une indimusyepu, ukufuma akabalilo aka tinje kubapanja. ⁷Akafumapo pala akaya kunyumba ya Tito Yesitisi, umundu yo akamuyikaba putagha u chala. Inyumba yake yikaba papipi ni chalichi . ⁸Ukilisipasi, usongo wa chalichi, akamsubila u chala, sona pampene ninyumba yake yosi ; sona nabandu abingi abamu kolinto babo bakapulika isu bakasubila sona bakosiwa^aakati kwa Pauli mufilota fya pabusiku,"Manye ghoghope,loli uyughe sona manye ube mya. ¹⁰Pakuti indinuwe sona nayumo yotase akupalamasye uwe,

pakuti indi nabandu abingi mukaya muno. ¹¹U Pauli akikala mukaya mula ichinja myesi 6, ukumanyisa isyu lya chala kukwabo. ¹²Loli bo u Gliwo aba mulongosi wa Achahiya, aba Yuda bakanyamuka ninyinong'ono simusyene ukususyanya nu Pauli nukunubika pamalo ghakulongera inongwa; ¹³Bakati umundu uyu aubanyengerera abandu ukuti bamwiputa uchala fyo fikususyana na malamulo. ¹⁴Bo akati it anda pakuyugha, u Galiwo akati kubayuda; "Mwe bayuda, pala naloli yali nongwa yakupuba pamu imbibi, ngali poyikupulikiwa ukuba woghlosya. ¹⁵Loli chifukwa agha malalusyo, agha masyu sona ningamu sya ndaghilo syinyu, sibalike mwebenecho. Une ndakulonda imbe ne mulongi wa nongwa isi. ¹⁶U Galiwo akabafumyapo pamalo gha bulongi. ¹⁷bosi bakamukola u Sositeni, umulongi uwa chalichi, sona bakamukoma pandasi pamalo ghakulongerapo inongwa. Loli u Galiwo atakaba nafyo nimbombo pafyo bakabomba. ¹⁸U Pauli bo ikala mulamula amasiku amingi, ak abaleka abanine nukuya ku Siliya pamupene nu Pulisila nu Akwira. Bo akali pamalo ghakukwerera ubwato u Serekaniya akamwa iching'wiri chu ifukwa chakulapisa kwake. ¹⁹Bobingila ku Efeso , u Pauli akamuleka u Pulisira nu Akwira kulakula loli umwene akaya ku charichi nukubanyisa naba Yuda. ²⁰Bobakumusuma u Pauli ukuti ikale nabo akabalilo akatali akakana. ²¹Loli akabalagha akati; "tisenyokere sona pala bwithane bwachala, "po akisa afuma akwera ubwato ukuya ku Efeso ²²Bo u Pauli afika ku Sizeliya, akaba nukubalamuka abchalichi chaku Yelusalemu po akaya ku Antiyoki. ²³Bo ikalapo akabalilo mulamula, u Pauli akanyamuka ukwingira mukaya ka Galatiya naka filagiya nuku balimbikisa bosi abamanyili. ²⁴Po umuyuda yumo yo ingamu yake akba wi Apolisi, yo akapapiwa ku Arekizanda, akisa ku Efeso. Akaba mundu yo akmanyi pakuyugha akisa sona akaba wamaka mumasyu gha chala. ²⁵U Apolisi akamanyisiwa ukumanyisy ifimanyiso fya chala. Bo ali numbepo, akayugha nukumanyisa akisa ukuyana nifya yesu, loli akasimanya isya losyo lwa Yohane basi. ²⁶U Apolisi akanda pakuyugha nubukifu mumachalichi. Loli bo u pulisila nu Akwila bmupulika, bakamweghera kulubafu nukumulinganya isila sya chala akisa ngani. ²⁷Bo anyengwa ukuti apulumusye aye ku Akayiya, abanine bakamukasya nukubalemba aba ku Achayiya ukuti bamupokere. Bo afika, akabatula bosi bakasubila muchisa. ²⁸Namatata ghake akabasusya aba Yuda pachigulu pobakayughisanya, ukubalangisa mumasimbo gha chala ukuti u Yesu weyo mpoki

19

¹Bakafika akabalilo bo u Apolo ali ku Colinti, u Pauli akapulussyanya mumitu akisa afika mukaya ka Efeso, akisa abagha abafundiwa bamu mulamula. ²U Pauli akati kukwabo, "mukapokera umbepo mwikemo bomwasubila?" Bakati kukwake, " Awe tutapulikite lumo u mbepo mwikemo. ³U Pauli akati, " po mukosiwa ukwendera muchoni?" Bakati, " ukwendera mwa Yohani umosi." ⁴Po u Pauli akabamula, " u Yohani akabosya ulosyo lwa lupindiko. "Akabamanyisa ukuti musubile mwa yuyo akisa pandasi papangu, choching'anamula mwa yesu. " ⁵Bo abandu bapulika isi bakosiwa mungamu ya malafyale u Yesu. ⁶Bo u Pauli abika utukono papabo, umbepo mwikemo akabikira sona bakayugha mundimi bingi nukulaghula. ⁷Pamupene bakaba abalisya 12. ⁸U Pauli akbuka mufyaliki nukuyugha nubukifu mupaka imyesi yitatu, ukubabusya nukubatepa ukufwana nisy chinamwene icha chala. ⁹Loli bo aba Yuda bamu bakasya imyoyo yabo sona bakanda pakupulikira, bakanda pakuyugha pakuyugha kabibbi mulubafu pabo bakaba palukomano. Po u Pauli akisa afumapo nukubegha abafundiwa ukubuka nabo, nukuyabana nabo inyinong'ono mu Holo iyapamwanya iya Tiranasi. ¹⁰Ichi chikenderera mupaka ifyinja fibili, umwakuti bosi bobo bakaikala mu Asia bakapulika isyu lyakyla, bosi aba Yuda naba giriki. ¹¹Uchala akabomba ifyakuswighisya ifikulu ukubobmesya utukono twa Pauli. ¹²umwakuti nututambala twamutukono nifyakufwara ngati ifya ku chikini fyo fya mupalamasya bakafituma kubabine po bakapola sona nimbepo imbibi sikafumaghamo mumwabo. ¹³Loli bakabapo aba Yuda bobakenda ukupulussyany mukaya mula. Bakitisya pangamu ya yesu ukuti babe namaka pambo imbibi po bakatingi, "Mungamu ya yesu yo u Pauli akayughila, Ingukulamula uwe fumamo." ¹⁴Umuputi uwchiyuda yo ingamu akaba wi Siseva, akaba nabana 7 yo akabomba isi. ¹⁵Imbepo imbibi yikamwamula, "U Yesu mumenye, n Pauli mumenye; nga uwe we wini?" ¹⁶Imbepo imbibi yila yikanyerera muba Yuda boba kenda kenda nukubakila amaka nukubakoma po bakakinda ukufuma balingule sona bafulalite ifilonda. ¹⁷ifi fikamanyikwa kwa wesi yula, bosi aba Yuda naba Giriki bobakikala mu Efeso. Bakanda pakowopa, po ilyita lya mwanafyale u Yesu likaghindikiwa. ¹⁸Sona nabitiki abingi bakisa nukulapa nukukutula imbibi syosi sya fyo bakabomba. ¹⁹Mosi babo bakaba balosi bakisa namabuku pamupene nukughocha pamaso pabandu bosi. Bobakubengera umutengu wa ma buku sikakwana amasausani 50 isalabasya. ²⁰Po isyu lya chala likafumusiwa posiposi sona namaka. ²¹Pala u Pauli akamalisya imbombo yake mu Efeso, akinong'ona mwambepo ukuti apulusanyane Masedoniya numu Achiyi ya ukuti ingile mu Yelusalemu; akati, "bo indikuno, imbaghile injenete ku Roma". ²²U Pauli akabatuma ku Masedoniya ababombo babili, u Timoti nu Elasitisi. Loli umwene akikala mu Asia akabalilo akapimba. ²³Pakabalilo kalakala nafimo nafimo ifyakufulunganya musila. ²⁴umundu yumo ya aka syana utufwani utwa siluva ingamu yake we Demetiliyasi, yo aka syana utufwani akabapera abingi ukuba pa mbombo yakubisa. ²⁵Akababunganya pampene abambombo yilayila nukuti, Balumendo musimenye ukuti mumbombo iyi tukusyagha ngani indalama. ²⁶Mukuketa nukpulika ukuti, tabaku Efeso bene hagma, nabingi abamu Asia, u Pauli uyu abanyengerera nukubang'anamula abandu abingi. Nukuyugha ukuti abochala bobapangiwe mutukono twa bandu tabachala. ²⁷Tapawe ichakufwa ukuti imbombo yitu yisiwe pasi, umwakuti i chalichi chitu nimbombo isya uchala witu u mukolo Aritemisi siwe shambula kumanyikwa, sona nubukulu bwake butakabe nimbombo nayimo, yuyo abaku Asia nichisu chosi bakumwiputa. ²⁸Bobapulika isi bakakalala nukukolara bakati, " Mukulu wi Alitimisi uwba Efeso, " ²⁹Akaya kosi kakafulunganya nifyongo, bakakindilila ninyinong'ono simusyene ukwingila mukaya ka Teyatele, . Bakamughusila u Pauli kusi nu Gayiyasi, sona nu Alisitali yo akfuma ku Masedoniya. ³⁰U Pauli akalonda ingile pachigulu cha bandu loli abamanyili bakamukanisya. ³¹Nasona, abasongosongo aba mu Asia babo

bakamu bake bakamutumila indumi yakumusuma ukuti manye ingira sona mu Teyetere. ³²Abandu bamu bakakolera isyu limulyene sona abngi abachigulu bakafulungana. Abandu abingi batakachimanya nichifukwa cho bakabunganila. ³³³⁴33Bamu pachigulu bakamulimbikisya u Alexzanda yo abayuda bakamusungilisya pandasi. U Alexzanda akabasimya pakubombesya utukono ukulindilila ulupakisya ukufuma kubandu. ³⁴Loli bo basyaghanya ukuti akaba mu Yuda, boai bakisa bakolera ichiwawa pakabalilo ka ma awala mawili, bakati "Umukulu wi Alitensi uwaku Efeso". ³⁵³⁶³⁷35 Bo aba lembi bakusimya ichiwawa akati "Mwebandu ba Efeso, mundu yikutiyo alipo atasimenye ukuti akaya kaba Efeso cho chalichi chakusungilamo u Alitimisi sona nififwani fyo fikawa ukufuma kumwanya. 36 Muketa ukuti manye tubomba ifindu umwakupupuluma mukwenera ukuba mye kwambula ukpupuluma. Pakuti mwisa nabandu pamalo agha babo tabiba ba chalichi pamu bakumusamula uchala witu. ³⁸³⁹⁴⁰⁴¹38Popala , u Demetiliyasi nabaku bisabisa bobali nawe bali mukususyanya nawe yumo, amalo ghakulongerapo mighile sona baliko abalongi. Baye ba susyane benebene . 39 Loli pala mukalonda fimo pafifukwa fimo tichiombiwa gulu lya bandu . 40 Ingatuli mubu palapala ukususywa ukuyana namasiku ghabulongi . pete nichifukwa chakuti umundu asule, papo tase tulinganye hagma, "41 Bo ayugha isi akisa afumapo.

20

¹Bo ifyongo fyamala Pauli akabatuma abamanyili bake sona nukubakasya bos, akalaghilana nabo po akabuka nukwingila ku Masedoniya. ²Akapulusania mufisu fyosi nukubakasya namasyu amingi bos, po akisa ku Gilisi. ³Bo ikala imyesi mitatu kulakula, po akalonda ukuti akwele ingalaba pamo ubwato ubukulu (sitima) ukuti abuke ku kaya ka Asiliya abayuda bapilikana ukuti bamuyanikisye , loli umwene akinong; ona ukuti anyokele ukuya ku Masedoniya. ⁴Loli bakaba nawo mpaka ku Asiya bakaba boba sopateli , Pilasi akafuma ku Beliya; Alistakasi nu Sukundasi, bos, aba bakafuma ku kubandu baku Tesalonika abitiki; Gayasi waku Debi, Timoti; nu Tikikasi wakafuma ku Asiya. ⁵Loli abanalume aba bakatangilapo kuswe sona bakatulindilagha uswe pa Toloyasi. ⁶Po tukenda ukufuma ku Filipi bo amasiku ghakinda kale gha chibama chambula kongania, sona pamasiku 5 tukabuka ku kwabo ku Toloyasi . kula tukikalako amasiku 7. ⁷Pisiku lyakwanda mwa sabata botubunganite twebosi pamupene pakunyulania ichibama, pauli akayugha kubitiki . Akinong'ona ukuti abaleke isiku ilingi lyolikwisa, po akayugha ubusiku bos. ⁸Kukaba inyale nyingi ngani kufinda ko bos bakabungana. ⁹Pabwinda pakikalapo yumo umunyamata ingamu yake yutikasi, yo akapitila ngani, Bo u Pauli ukuyugha akuyugha atakapulika nachimo akaba ukuti apitile nulu, akawa pansi ukufuma pamwanya po akikala pobakamunyamula bo afwile kale. ¹⁰Loli pauli akaghuluka , nukumugholola mwene, nukufungatila . Po akayugha, " manye ukapasye ngani, pakuti mupuma. " ¹¹Po akakwela kunyumba kufipinda fya pamwanya sona nukumenyela ichibama nukulya. Akayugha nabo akabalilo akatali mpaka lakila isuba nukubaleka. ¹²Bakabwela numulummyana mupuma sona bahoboka ngani. ¹³Uswetukatangila kwa Pauli pakuya pakwela isitima yila nubuka ku Asosi, kula tukapangana ukuti tuye tumweghe nu Pauli . Ifi fyofyo umwene pamwene akanyoywanga ukuti abombe, chifukwa akinong'ona ukubuka isila . ¹⁴Bo akakoma nuswe pa Asosi , tukamunyamula nukubuka nawe ku Miteleni. ¹⁵Po tukanyamuka ukufuma kula sona tukafika isiku ilinyabo tukasutana pakalusungo ka Kiyosi. Ilisiku ilya ningero tukakola akasungo ka Samosi, sona bo isiku lyakindapotukisa mukaya ka Milesitasi. ¹⁶Umwene Pauli akinong'ono ukuti abuke tasi ku Efeso, nukuti manye iye ikale ngani mu Asiya ; po akakindilagha ukuti aye mu Muserusalemu pisiku lya Pentekositi, pala fikangaba fyamachitiko kukwake ukuti fibombiwe. ¹⁷²⁰Ukufuma ku Miletasi akatuma abanalume to Efeso nukubitisya kwake nabasongo bachalichi. ¹⁸Bobisa kukwake , akayugha nabo, " umwe pamwene mukumanya, ukufuma pisiku lyabwandilo botwafika mukaya ka ku Asiya , sona namo bwile ngikalilagha akabalilo akatali numwe. ¹⁹Ingamubombela uMalafyale nukwiyisya ngani namasosi, sona namundamyo syosikabombiwa kukwangu chifukwa chakundengelera kwa baYuda. Mukumanya mumo ngabombela ndakanyokelagha munyuma pakufusya isi syosikaba syakubatula sonanamumo ngabamanyikisya umwe pagulu sona ukufuma kunyumba yosi nayosi, ²¹ukusimikisya kubosi aba yYuda naba Giliki isyalupinuko ulwa Chala sona nulwitiko lwa Malafyale Yesu Kilisitu. ²²Apa keta, ngubuka mu Yerusalemu, mwakulongosiwa nu mbepo mwikemo, ndakumanya nafyo fikuya pakubombiwa kukwangu kula , ²³mwene umbepo mwikemo yo akusimikisya isya une mosi mutwaya mo aba cheni nindamyo sikundindilia une. ²⁴Loli pope ndakusaghila ngani isya bumi bwangu pene papo ningamala ulubilo sona nukumalisya imbombo yongapokela ukufuma kwa Malafyale Yesu, nukusimikisya amasyu gha lipyana gha Chala. ²⁵Apa keta, imenye ukuti mwebosi umwe, mukabutula bamo ngabatuna ukuti bayebafumusye isya bunyafyale , tebakaketesona icheni changu. ²⁶Po apa ngubasimikisya umusughu ukuti, une nelibanda ilisa lya mundu wesi. ²⁷Ndalekitepo lumu uku pakubabusya umwe mwebosi sya bwighane bwa chala. ²⁸Loli apa pochenjere numwe mwebene sona ningosi syosi syo umbepo abapile ukuti muketele. Muchenjere numwe mwebaputi ba muchalichi cha Chala, cho akaghula ni banda lyake. ²⁹Une simenye ukuti linga nabuka imbumbi ingali tiyise mumwebamo muno ,sona teseyipwelere ingosi. ³⁰Imenye ukuti bamo mwa umwe bamo abanalume tise bise nukuleka ubwanaloli muchifukwa chakuti abingi abitiki bakonge isila imbibi syobakubomba. ³¹Mube panu muketelele pamulyango. mukumbuke ukuti pafinja fila fitatu ndakalekapo ukubalongosya mwebosi umwe namasosi ubusiku numusanya. ³²Apa ngubabika munyobe sya Chala sona namwisya lya ipyana lyake ilya kubazenga umwe sona nukubapa imbyana mubandu abikemo. ³³Ndakanyonywapo lumu indalama sya siliva, golide pamo fyakulwala fyamundu. ³⁴Umwene numwe musimenye ukuti inyobe syangu sosyo syabombagha ifyakulondiwa fyangu nifyakulondiwa fyabamo bongaba nabo. ³⁵Mufindu fyosi ifi ngubapa chochiketelo chakuti mumo munga batulila abandu abapotwe pakubomba sona namo mubaghile ukuti mukumbukileghe amasyu gha Malafyale Yesu, amasyu gho we mwenecho yuyo akayugha; ukusayiwa ngani pala ukupa nukulusya ukupokela. ³⁶Bo ayugha ngati musila iyi, akafughama pansi nukwiputa nabo bos.

³⁷Abandu abingi bakalilagha nu fumungatila u Pauli sona nukumufipa kumulomo. ³⁸Abingi abandu bakakalala pachifukwa cha fyo akayughagha bakati,bakulonda ukuti bakakete sona icheni chake sona . Po bakaya bamusindikila umwene ku siteji yo baku kwelera isitima

21

¹Bo twalekana nabo tukabuka tukakwela ubwato ubukulu tukenda nukugholoka ukuya mukaya ka kosi, sona pisiku linyabo bakabuka kukaya ka Rodesi, ukufuma pala bakaya mukaya ka Patara. ²Bobayagha isitima yikuloboka ukuya ku Foyenisiya, tukabuka nukukwera mu sitima pamo mubwato ubukulu. ³⁴Botwaluketa ulusungo lwa Sapulasi tukaluleka nukwenda kunyobe isyomi yakubwato, tukakwela nukubuka ku Siliya sona tukafika mukaya ka Tiyyile , popo isitima yikisya ukatundu . Botwabagha abamanyili, tukikala kulakula amasiku 7. ukwendela mwambepo bakanda pakumulimbikisya u Pauli ukuti abuke Muyerusalemu. ⁵Bo twikala amasiku mingi , tukafuma nukwenda isila iyitu, bosi bakaba nabakasi sona nabana, nukutukonga ukufuma mkaya kala. Potukisa twagwada pansu pambali, nukwiputa, ⁶sona nukulaghila wesi. Po akabuka nukukwela isitima , sona bakanyokela kukwabo. ⁷Botwamilisya ubulendo bwitu ukiufuma ku Tayire, tukafika pa piteyolemayisi. Palapala tukabalamuka nabakamu sona tukikala nabo isiku lyoka. ⁸Isiku lya ningero tukanyamuka bukubuka ku Kesaliya. Tukungila munyumba ya Filipu, umulumbilili, yo akaba yeyumo bala 7 sona tukikala nawe . ⁹Po apa umundu uyu alinabana bamo 4 bobatakomanite lumu numwanalume bo akaketa pamo akasolola. ¹⁰Botwikala mula amasiku ghamo, pobakilomokela mukaya ka Yudeya po Usoli yumo ingamu Agabus. ¹¹Akisa kukwitu nukumwegha u Pauli ulamba. ulamba uyo akapinya mufinama fyake namunyobe sona akayugha , "momo umbepo mwikemo akuyughila, ukuti abaYuda ba mu Yerusalemu bakwisa pakumunyinya umundu yo mwenecho wa lamba uyu, sona tise bamubike munyobe sya bandu bobatakkiputa. ¹²Botwapulika ifindu ifi, uswe nabandu bobakikala pamalo ghala bakamusuma ukuti manye anyamuke akwere ku Yerusalemu. ¹³Po uPauli Akamula, "mukubombaki syachoni po mukulilila nu kunanga umoyo wangu? Une newakwitendekesya , tekokwikunga kwene hagha loli nukufwa mukaya ka Yerusalemu chifukwa cha ngamu ya Yesu Kilisitu." ¹⁴Botwapotwa ukumupepeka , popola tukamuleka tukati, "ubwighane bwa Malafyale bobumbiwe." ¹⁵Bo amasiku ghakindapo, tukanyamula ifyola fitu nukubuka ku Yerusalemu. Tukabuka nabo abatiki pamo abamanyili ukufuma ka Kesaliya . ¹⁶Bakisa nabo bamo umundu yumo ingamu Mnasoni, akafumila ku Sayipulasi, akaba mumanyili wabwandilo, wepe tukikala nawe . ¹⁷Btwafika mu Yerusalemu . abakamu bitu bakatupokela nubuhobofu. ¹⁸Iyaningero lyake u Pauli ababuka nuswe kwa Jemusi, sona nabasongo bosi bachalichi bakabapapo. ¹⁹Bo abalamuka bosi , po akabapangila bosi fyosi fyo u Chala akabomba mubabandu bamo abambula kwiputa bo akubomba imbombo yake. ²⁰Bo bapulika isi bakamupalisya uChala sona bakayugha ku kwake , " ukuketa wamwitu , amasabuzani malinga bobitika muno mubayuda. Bosi bakabikilapo ngani umoyo wakukonga indaghilo. ²¹Bakabuliwa syosi isya uwe ukuti ukabamanyisya bosi abayuda bobakila mubandu bambula kwiputa pakusileka indaghilo sya mose, sona nukubabula ukuti manye bakabaputule abana babo sona manye mukonge ghe indaghilo syabo isyakale. ²²Tupange buli? Tise bapulike ukuti wisile. Po bomba fyotwati ubombe. ²³Tulipo folo twebanalume twetukafinga. ²⁴Beghe abanalume aba sona basukiwe bene ukuti abe akisa nabamo sona balipile fyobatagha ukuti bamete pamo wamwe ichingwili kumutu. Powesi asimanye ukuti ifindu fyosi uwe fyabumyas Apa potibamanyile ukuti nuwe ukukonga indaghilo. ²⁵Ukuyana nisyabandu bobatakkiputa bobakitika, botukabalembele nukubapa indaghilo isyakuti bakonge sona babe nasyo isyakuti baleke pakwiputa ififwani ukufuma kwibanda, ukufuma kufya kwikemesyanga ,nakubuhule (ubwamalaya)." ²⁶Po uPauli akabegha abanalume bala sona ilyanigelo lyake akiswefya mwene bo akubuka nabo. Po bakabuka muchalichi . nukupeleka ubutenga bwamasiku gha kwisukila (Ukwelusiwa) ukuti ghakwanilisiwe sona nukubika ifyabupi ku mundu wesi. ²⁷Boghaya pakumala amasiku ghala 7, akayuda bamo bobakafumila ku Asiya , bakamuketagha uPauli muchalichi ,bakafulungana ichibukutula chabandu sona bakabika inyobe syabo papake. ²⁸Bakakolela ngani, " bandu bamu Isilayeli, tutuleko uswe. Uyu weyo mwanalume yo amanyisyagha abanalume bosi ifindu fyosi fyo abandu batakulonda,nindaghilo namalo agha. Pambali pake akabegha aba Giliki isa nabo muchalichi sona bakanda ukuywelula amalalo amikemo. " ²⁹Palapala popotukabaketagha aba Tulofimasi abandu baku Efeso bakaba nawe mukaya kala sona bakinong'ona ukuti u Pauli isa nawe mu chalichi. ³⁰Akaya kosi bakasambuka,sona abandu bakabungana pamupene nukuya pakumukola u Pauli .Bakamughusila kusi kuchalichi ,sona mwalubilo bakisa bighalilako kumulyango. ³¹Bobakalonda ukuti bamukome , ubutenga bukafuma kwa Kapiteni usongo waku jere(Pulizoni) ukuti akaya kosi ka Yerusalemu kafulunganite. ³²Nalubilo akabegha abasilikali nu songo wabo nukwanda ukwilomoka bobakukinda ukuya ku bubandu . Bo abandu bamubona Kapiteni usongo nabasilikali, bakaleka pakumukuba uPauli. Po u Kapiteni usongo yula bo afika akamukola Pauli, nukulamula ukuti bamupinye naba cheni babili. ³³Po akalalusya kali weweni uwe sona ubombite syachoni. ³⁴Bamo mukabukutula kala bajanda ukolelagha aba ichi abangisona ichi. pakuti u Kapiteni batakamubula nachimo chifukwa cha chongo chobakapomagha , ikisa alamula ukuti uPauli abikiwe mwilinga mukati. ³⁵Bo afika pa sitepu yanyumba , bakamukola abasilikali chifukwa cha kusokonekela kwabandu umwakukalala. ³⁶Po ichilundilo chabandu chikanda pakumukonga munyuma kuno bakukolela ngani bakuti, bamukome umundu uyu!" ³⁷³⁸Bobakuya pakumwingisya u Pauli mwilinga , akayugha kwa Kapiteni usongo, " Ningayughako simo kukwako uwe?" U kapiteni yula akati, " Ka ukuyugha ichi Giliki? Utaweyumo waba bandu baku Ejiputi bo pakabalilo kamo bakanda pakulimbana sona bamo abaghoghi 4000 abanalume bakabuka nabo mungolongo?" ³⁹UPauli akayugha ukuti , " une ne muyuda , ngafumila ku mukaya ka Talisisi mu Kilikiya. nenmwenecho wakaya aka wakulondiwa ngani. Ingubasuma umwe , ukuti munyitikisye ukuti injugheko kubandu , " Bo umulongosi (akapiteni) apaghiwa ichilolezo, po

⁴⁰Pauli akimilila pamwanya pamasitepu nukuyugha nukubuka inyobe kubandu. Bokwaba mwee, akayugha ku babo munjugha ya chiheberi akati,

22

¹Bakamu wangu,sona batata, mulika pulika ukwiponesya kwangu fyonguya pakubapangila umwe," ²Bobapulika abandu fyo upauli akayugha ku kwabo munjugha ya chihebere, bosi bakaba mwee, akati,³Une nemuyuda, ngapapiwa kuTalisisi mu kilikiya, loli imanyilile muno mkaya mufikandilo fya Gamaliyeli. Ngamanyisiwa ngani ukukonga syosi ingaghilo syaba tata bitu.Une nabiketepo ngani umoyo wangu pambombo ya uchala, ngati monumwe mwesi mukubombela umusughu. ⁴Ngafwimagha bosi bobakendagha musila ngati iyi nukubakoma. nukubapinya nukubabika mujere abamama naba nalume. ⁵Ngati abaputi abasongo bachalichi banganyimila ubukaboni. Ngapokela abakalata ukufuma kukwabo kubakulu wangu wamu Damasikasi, sona ngabuka pakubanyosya nukubapinya ku Yerusalemu ukuti wafundiwe. ⁶Chikabombiwa ukuti bongubuka napalamila ukufika ku Damasikasi, botiyikwane pa musi ubwelu bukafu kumwanya bukanda pakumbalila une. ⁷Ngawa pansi sona ngapulika amasyu ghakuti, Sauli Sauli, choni pokufwima une? ⁸Ngamula ngati, weweni uwe , Malafyale ?' Akayugha kukwangu , Ne Yesu wa muNazareti, yo ukumufwima ;¹⁰Bosi bokaba nune bakaketa ubwelu , loli ukuti batakaghapulika amasyu gha yo akuyugha kwa une. ⁹Ingayugha, "ka imbomboki ,Malafyale? u Malafyale akayugha kukwangu , "Nyamuka bukagha wingile mu Damasikasi. ¹¹Ingapotwa pakuketa chifukwa cha kubala bwelu bula sona nganyamuliwa ninyobe syabobakaba nune, ingisa ningila mu Damasikasi.¹²kulakula Po ngisa nakomana numundu yumo ingamu yake Ananiya , akababakughana ukwiputa uchala ukuyana nu lulaghilo sona akayughiwagha akisa naba Yuda bobakila kulakula. ¹³Akisa kukwangu, imilira pa une ,nukuyugha , mukulu Sauli, pokela ukuketa.' pakabaliro kalakala akamubona umwene. ¹⁴Akayugha akati, uChala waba Tata weyo akusalite uwe ukuti umanye ubwighane bwake, ukuti akete yo wabwanaloli sona nayo akupulika amasyu ukufumila kumulomo wake. ¹⁵Umwe mukusukwa mweba kamboni bake kubandu bosi kufyo mwaketa nukupulika; ¹⁶Po apa mukulindililaki? Nyamuka , nu kosiwa , sukiwa imniwi sinu, mungamu yake. ¹⁷Pongati nanyokela muYerusalemu sona bongwiputa mu chalichi, chikabomiwa ichakuti ingapeghiwa amaloto pamo injosi, ¹⁸Ngaketa bakuyugha kukwangu bakuti, lubilo fumamo mu Yerusalemu lubilo, chifukwa abo muno batakwitikisya ubwanaloli bwako ku kwangu¹⁹Po ngati, "malafyale , abene pabene bakumanya ukuti ngapinyiwa sona mujere nukubakoma bo bakitikanga isyako mosi munyumba syakwiputilamo. ²⁰Bo ibanda Iya Stefani ukamboni winu likunangika nune ngimilira palapala nu kwitikisya ,sona nawo, nune ngasengulagha imwenda yabo bakamukoma. ²¹Loli akayugha kukwangu akati, Bukagha chifukwa nguya pakutuma kubutali ngani ku baluko. ²²Bakamupulikisya kukwake mpaka akayugha amasyu ghala. Pobakakolela ngani umwakukwesya amasyu bakati, mufumyepo umundu uyu pachisu chitakulondiwa ukuti abe sona nubumi." ²³Pobobakukolela ngani nukumutagha imiselekesya yabo, nukutagha ulufumbi kumwanya ²⁴Usongo wa basilikali akalamula ukuti wise nawe uPauli mulupaso .Akalamula ukuti umwene pamwene asimanye ukuti nongwa yiki yo bakumbwatila ngati ulu. ²⁵Mo bamupinya nindisi uPauli akati kwasongo uwa Basilikali we akima papipio nawe,' "Ka chakwenelela ukumuchapa umundu we mu Roma mo atalongiwe tasi?" ²⁶Mo usongo wasilikali apulia ichi akaya kwasongo wabwite akati, choni chomukulonda mubombe? papo umundu uyu mwenkaya wachiRoma.²⁷Usongo wa silikali akambusya akati, " mbula une , uli mwenekaya wa chi Roma ?UPauli akati "inga" ²⁸Usongo wabasilikali akamula," une ngaghula nindalama inyingi ukuti imbe mwenekaya wa chi Roma," .Loli uPauli akayugha, "akati ngapapiwa muno mu Roma.' ²⁹Po abandu bobakayanga pakumulalusya bakamuleka nakalinga .Po usongo wabasilikali wepe akoghopagha mo amanya ukuti uPauli akaba mwenekaya wachi Roma, chifukwa bo amupinyite kale umwene.³⁰Ilyaningero lyake usongo wasilikali bakalondagha ukumanya ubwanaloli pa batumiwa bwa ba Yuda kwa Pauli . Po akamusatula nukubakolela abaputi abaputi nabasongo nabalongosi bosi ukti bakomane, poakisa nawe u Pauli nukumwika pakati pabo

23

¹UPauli akaketa umwakulubalila abandu bo bakaba palukomano akati , 'mwebanyitu nikala nukumubomela uchala namumunying'ono inyisa syene mpaka akabalilo aka," ²Loli umuputi usongo u Ananiya akabalamula bosi bobakima papipi ukuti bamukome. ³Pala uPauli akamubula akati , " uchala akwisa pakukukoma tise ube libwe ibanya. ka wikile ukuti undonge une ukuyana nindaghilo, sona ukukilania indaghilo nukuti mungome.?Bosi bi bakila palapala bakati , "we leka pakumuta umuputi wachala usongo?" P auli akati akati , ndamumanya, bawamwitu, ukuti muputi usongo, pakuti silembiwe ukuti utangayugha ububibi kubalongosi"⁷⁸⁶Bo upabuli aketa ukutib imbali yimo yali ba sandukayi iyingi ya ba falisayi akakolela ulukomano akati "mwebanyitu une nemu falisayi umwana wabafalisayi chifukwa chakuti nali nulusubilo lwa kusyaka kwa bufwe bo nalongiwigaha. " ⁷Bo ayugha isi ulukana lukanyamu pakati pa bafalisayi naba sandukayi nichilundilo chikanga banika . ⁸Aba sandukayi bakuti kutaliko ukusyuka abangelo nabamu, numbepo mwikemo loli abafalisayi bakwitika syosi. ⁹¹⁰9 Popakaba ichiwawa ichingi banmu abamanyandaghilo abakulubafu lwa bafalisayi bakanyamukaa, bakati,"tutakuyagha nayimo inongwakumundu uyu. fyo umbepo pamu abangelo bayagha kukwakepo chochoni " ¹⁰Bo ghakubukilila amatata usongo wabasilikali akoghopa ukuti bangisabamunyepulanie po akabalamula abasilikali ukuti bilamuke baye bamweghe mwakughaghila pakuti popabo nukumubika mulupaso"¹¹11 Ubusiku bobukakongogha umalafyale akamusatukila upabuli akimilila kumbali akati" kalagha pakuti ghisikisisye une muyelusalem, Po abaghile uyeusimikisye naku Roma. "¹²¹³12 Bo lisa isiku abayuda bamu bakitikana nukupangana bene bakai tabalyapo nukung'wa chimo mupaka bamughaghe u pabuli. ¹³bakapulolilila pa 40 abandu bo bakapanga ifi¹⁴¹⁵14

Bakabuka kumuputi usongo nabasongosongo bakati," tufighanite ulufingo ulukulu nkuti tutakalya nachimo mupaka Upauli aghoghigwe. 15 Lelo ulunulukomano losi mumusale usongo wa silikaLI ukati ilamuke nawe kukwinu mufweni ngati mukulonda ukumanya ngani inongwa yake loli utwe twitendekisise ukumughogha bo akali atafikite napanu."¹⁶¹⁷ 16 Loli umulumyana umwana muyemba wapauli bo apulika isyakumuteghela kwabo akabuka akaya ingila mulupaso nukumubula u pabuli. 17 Upauli akamwitisya yumo usongo akayugha akati mweghe umwana uyu kamubike kwa songo waba silikali papo ali nasyo simo asyakumubula¹⁸¹⁹ 18 Akamwegha umwanayula nukuya pakumubika kwa songo ba basilikali nukuti ."ubabule umupinyi wa yula aduma kukwako ambula ukuti kamubike umwana uyu kukwako . ali nasyo simo isyakuti akubule ." 19 Usongo wabasilikali akabuka nawe kumbali akamulalusya " syosyoni syo uli nasyo isyakubula?"²⁰²¹ 20 Umwana yula akati abayuda bitikana pakukusula uwe pakumwisya upabuli ningelo kulukomano ,bafweningati bakulonda ukulalusya beisa inongwa syake 21 Loli utakabapaghe ,chifukwa abandu aba bapululile na pa 40 wakumulindilila,bafingite ukuti batakulya sona batakung'wamupanga po bakumughogha,Nulubu bitendekesise bighalile bakulindilila ukuti ubitikisye.²² 22 PO usongo wabasilikali akamuleka akabuka umunyata yula, bo akamulingana tasi ,akati "utakamubule nayumo fyo wisa wambula une. ²³ Akabitisa abasongo bake babli nukubabula ukuti,"egha 200, basilikali witendesye pakubuka kwa Kesaliya ,abanalume bamo 70 beghe ibunda pamo ifalasi abangi 200 banyamule imbalala. banyamuke pakabaliro ka butatu pabusiku , " ²⁴ Akati musalile ngani nifalasi syakumukwesyo uPauli ukuti iye mufike nawe akisa kwa uFelikisi mwene chisu²⁵ Po akalemba ukalata ngati ulu; ²⁶ Kalaudiysi Lisiyasi kwa muyindikwa mwene chisu Felikisi ngulamuka, ²⁷ Umundu uyu akakoliwa nabaYuda sona bakaba papipi nukumukoma pala ngabuka nabasikali bangungamupoka bopala simenye ukuti mu Roma,²⁸ Une ngulonda isimanye choni cho bakulonga, po une ngaya namwegha ku kuchikaya chabo. ²⁹ Une ngamanya ukuti bakamunyozagha nukumulalusya ukuyana nindaghilo syabo loli patakabapo nayimo inongwa iyakupela umwene ukumoghogha pamo ukupinyiwa'. ³⁰ Bonasimanya ukuti bakulonda ukumukoma nalubilo ingamutuma kukwabo bope b ope nabanongwa yake ngabatuma kukwabo ukuti ise bayughe papako inongwa yobakumulonga. Tukalaghana". ³¹ Po abasilikali bakabomba samo bakalaghiliwa , bakamwegha u Pauli bakenda nawe pabusiku bakabuka nawe ku Antipatilisi. ³² Isiku ilinyabo , abasilikali abingi bakasilek imbunda syabo pakubuka nawe sona abene bakanyokela kumalo kobakikalagha . ³³ Bo ifalasi syafika kwa Kesaliyan bakabika ukalata ku mwenechisu, sona bakamubika nu uPauli munyobe syake.³⁴ Bo uimwenechisu abelenga ukalata yula , akalalusya koPauli akufumila. Bo amanya ukuti akafuma ku Kilikiya , ³⁵ akati, nguya pakupulikisa ngani ngani waghe waghe abanongwa yako bisa kuno" akamulamula ukuti asungiwe mukaya ko UHelodi akulamulila

24

¹ Boghakiindpo amasiku 5, umuputi usongo, nabanine absongo pamupene nuwakuyugha inongwa ingamu yake Tetuli bakabuka kulakula bakabuka pakulingania mundu yo akwendesya inongwa bakamulonga u Pauli ². Bo uPauli imilila pamwendesyanongwa uTetiuli akanda ukumobesya akati kwamalafyale, pa chiukwa cha uwe tuli numutende pamo tufwasite ngani sona amaghalako amisa ghachandwile nichisu ichi akisa . ³ Potupalisa nukusyambiolia syosi syokubomba inyingi Felikisi.⁴ Loli kisita ukukabisya manye nginge , naksuma muchisa chako ukuti utupulikisye botukulingania . ⁵ Botwamwagha umundu uyu we ndamyo yo yokwandisya ifiwawa pakati pa yuda muchisu cha kicha psi , sona wemulongosi , wakabukutula ka ba Nazareti . ⁶ Akaghelabu nukuiyinyasya inyimba ya chala, po tukamupinya. ⁷ Loli ulisiya , umulongosi , akisaamwegha munyobe situ mwakughaghila uwakukomania uyu tukwisa nawe kukwako. ⁸ Pala ukumulalusya upauli ukufwana nifindu ifi, potimukwanisye pakumanya fyosi ifi ifya kagamulilo ko tuya pakwisa nako kukwako. ⁹ Aba Yada bakongana pamupene ukoyela bakati syo ukuyugha sya momumo¹⁰ Umulaghili wa chisu akamu ula u pauli ukuti uyughepo , upauli akamula , " simenye ukuti ifinja fingi uli mulongosi wa chisu ichi . po nubuhofu bosi nguya pakulingania kukwako ¹¹. Nuwe linga ukuti ufufuze tiwaghe ukuti amasiku bo ghatakanite 12 po ngabukagha ku Yerusalemu pa kwiputa . ¹² Bobanyagha muchalichi, ndakatalonganapo nawe yumo , ndakapalisya nakalisyu kamu bandu namo munyumba syakwiputitamo, pamu mutwaya. ¹³ Batakasikisya nukusikisya syobakanyoyela pakuti bande pakulimbana nune¹⁴ Loli ingwitika isi kukwako , ukuti ukuyana nuchala uwanyenya bitu pakukonga isila yiyo yigheli. Ngusubila fyosi ukuyana nululaghilo nafyo filemnbiwe naba sololi. ¹⁵ Indi nululubilo lumulwene mwa chala ngati bobaba ulwakuti tikukabeko ukusyuka kwa bagholofu nabo nabo tabagholofu . ¹⁶ Po nune ngwiwula ukubomba inyisa ukuti imbe numabyebye pamaso gha chala napamaso ghabandu. ¹⁷ Bofyakinda ifinja ingisa nabapa abakaya kangu ifyabupe ngati fyakwikemesya. ¹⁸ Bonabomba ifi bamo abayudabobakafuma ku Asiya bakanyagha ukuti indinimbombo ya kwiye lusya mu chalichi , patakabapo ichilundilo chabandu sona ichiwawa chitakabapo. ¹⁹ Loli abanalume aba bali panupanu nati pamaso ghako uwe bandonge , linga syobalinasyo kiukwangu, pala bali nasyo simo. ²⁰ Panu leka abandu baba bayughe ifibibi fyobakufyagha kukwangu bonimilile pamaso gha bayuda. ²¹ Loli pene papo linga chongananga chakuti ngakolomo ngani pakati pabo , ukufwafania nisy kussyuka kubufwe fyo ndi pakulongiwa panu umusughu²² Po Felikisi yo akamanyisiwa ngani isya sila, akimika tasi pakupulikisya, akati, "lighi po u Lisiyasi usongo nabasilikali akilamuka ukufuma ku Yerusalemu , inguya pakutuma inongwa yako," ²³ Po akalamula umusilikali akati bamusengule mujele , loli abe nubwabuke linga bakwisa pakumupa fimo²⁴ Boghakindapo amasiku matatu , Felikisi akanyokela nu Dalasisa nukasi wake, yo akaba muyuda akamutuma ukuti kwa pauli nukupulikisa ukiufuma kukwake isya lwitiko lwake mwa kilisitu Yesu. ²⁵ Bo upauli ukwilalusya nisy ukuyana nubugholofu, nukwikola,sona nukwisa kwa kalongele kanongwa , U Felikisi akisa atetema nukuyugha akati, "bukagha losulu,. Loli waghe nakagha akabaliro sona ngwisa

pakukuktumila²⁶ mukabalilo kalakala akasubila ukuti uPauli akupa indalama, papo akabukagh a kukwake nukuugha nawe ,²⁷ Loli bopakinda ifinja fibili , po u Poshasi Festasi akisa aba pabuongosi bwa Felekese, loli uFeleksi akalonda sona ukuti ababombele abaYuda, po akamuleka uPauli mubupinyiwa.

25

¹Bo u fesitasi ikingila mu chikaya chake moghakinda amasiku matatu , akabuka mu yerusalemu ukufuma mu kaya ka kesaliya .² Abaputi abasongo songo nabalongosi aba ba yuda bakasinyamula inongwa sya pauli³ bakamulalusya fesitasi ukuti abalongele akisa inongwa yibabanoghele ukuti upauli yimupote nukuti bamutume ku yerusalemu, pobakangana ukuti baye bamukome musila pobakwenda .⁴ Ufesitasi akamula ukuti upauli akakoliwa mukayidi sona akasungiwa muchigawa cha kesaliya sona akubuka kulakula mwalubilo .⁵ Popala akati bosu bo bapeghiwe amaka mumwinu , bobabukeghe kula nuswe poka , pala chikabapo chimo ichibibi mumundu yula , po baye bamususy⁶ U Fesitasi atakikalako namasiku 8 pamo 10 sona akabuka mu chisu cha Kaseliya , sona bakalamula upauli abepo panongwa .⁷ Mo afika aba Yuda ukufuma ku Yeruaslemu bakimilila papipi nawe sona bakisa nifyakupikla ifingi fifyo batasikisya ukuti fyanaloli .⁸ UPauli akalonda pakwipoka akati , " une indatulite inongwa yimo ukuya nindaghilo kisa ba Yuda pamo isya chalichi pamo nuKesare .⁹ Loli u fesitasi akalondagha ukuti awine amaka agha ba yuda , sona akamwamula upauli ukuti, ukulonda ukuya ku yerusalemu sona nukuti iye alongiwe nun e pafindu ifi?"¹⁰ UPauli akati, i "unguyugha mo isiku lya nongwa ya kesere likali kuko imbaghile jkulomngiwa. indapangigte chimo nabayuda ichibibi ngati samo numwe mukumanyila.¹¹ Po bule napanga ububibi sona pala nabomba simo syo simbaghile ukufwa, ndakukana ukufwa. Loli linga ukusyusiwa kotaliko , nayumo yumo yo akuya pakumbinyisya inongwa yangu yibukaghe kwa kesare .¹² Mo uFesitasi ayugha nabasongo ba mu chikaya chila akabuka ukuti, wasitaka inongwa kwa Kesare, ukwenela ukubuka,"¹³ Mo ghakindapo ghamo amsiku u malafyale Agiripa nu Berenika bakafika kwa kesare ukuti bamwendele n u Fesitasi .¹⁴ Bakati bikala kula ukwana amasiku gho amingi , u Fesitasi akalongosola inongwa ya Pauli kwa malafyale , akati " umundu akasyala kunyuma nu Felikisi mugadi ngati mupinyiwa .¹⁵ Bo indimu Yerusalemu , abaputi abasongo songo nabalongosi bachiyuda bakafika nubutumulilo bwanongwa ya mundu uyu ku kwake sona basuma ubulamulilo bwakuti apinyiwe .¹⁶ Akabamula akati , talulaghilo ku Roma ukupinya umundu mo akali atalonigwe namaso ghabakulonga sona abaghile aapeghiwe umwabi wakuti wepe iponesye pakulonga bobakali batagamwile inongwa .¹⁷ Bakati bafika b osi pamjpene kula atakalindila , loli isiku ilknigakikala panongwa sona akalamula ukuti mundu upinyiwa ingile .¹⁸ Po umupinyiwa akati imilila baka tumula ukumwagha ninongwa nayimo nayimo fyopsi fikawa fyabumyasi .¹⁹ Musila inyingi bakaba nifyakususania ni chikilsitu chabo sona nifya Yesu akafwa yuyo uPauli akamanhyisya ukusyuka kwake .²⁰ Une bonapotwa ukusyagha inongwa isi popo ngamulalusya ukuti linga ukulonda abuke ku kaya ka Yerusalemu momo siye silongeliwe inongwa syosi isi .²¹ Loli upauli akasuma ukusungiwa mugadi po akulindirira ubu dumuliro bwa Kesare aka lamura ukuti asungike mu gadi mupaka amutumisye kwa Kesari .²² Agripa akayugha kwa Fesito ukuti akulonda wepe pakuya pakumupulikisya umupinyiwa "ilyanigero uFesito akati tukamupulike yuyo"²³ Pi siku ilingi Agripa nu Berenike bakafika namaka ghabo ghosi agha bunyafyale bakingira munyumba iyakulongeramo inongwa nabandu bobakubafighilira pamo abasilikali po sona nabasongo aba kughindikiwa muchikaya po uFesito akayugha umwakulamura UPauli akingira nabo .²⁴ U Fesito akati marafyale Agripa sona mwebosi mwebandu mwemuli pano nutwe mukumulinga umundu uyu ichibukutira chabayuda mwisa nawe ukufuma mu Yerusaremu nawepe bubo bakayugha namaka nichiwawa ukuti atakabe mumi sona²⁵ Akamanyillapo ichindu chimuchene ukuti atanangite nachimochimo chingamupashe ukuti afwe chifukwa akamumanyisya umalafyale wake ukuti amutumisye umundu wake²⁶ akati ndanacho ichabwanaloli ukuti amulembere umarafyare wake pa chifukwa ichi akamutumisya sona kwa kesare makamaka kwa marafyare Agripa ukuti pamo bangamupa amasyu amingi aghakuremba ninongwa yake²⁷ chikuboneka tachambura kwenerera kukwake ukumutuma umupinyiwa kwambura kuba nubumboni pafyo bakamupinyila"

26

¹U Gilipa akayugha kwa Pauli akati " ungiyughira pawimwene," Po u Pauli akagholosha inyobe yake nukwipokesya, .² Malafyale Agilipa," Ingwipima nimwene ukuba muhobofu pakuti nimilile pamasyo ghako umusughu ukususyana nafyosi fifyo bakususya aba Yuda .³ Ngani ngani bakuti uwe we usimenye ngani inyino sya ba Yuda sona namalalusyo{ amatali}. Po ngukusuma ukuti umbulikisye nubololo .⁴ Syanaloli aba Yuda bosu bamenye mumo nakulila bo ndi mu nyamata mukaya kitu kaka sona namu Yerusalemu .⁵ Basimenye isya une ukufuma kokubwandiro nandi bighanite ukusimikisya isi, ukuti nikile ngati Mufalisi, bakupghulanya chiputo .⁶ Nimilile pamu ukuti ndongiwe chifukwa cha lusubilo lwa lilaghisyo lwa chala kubo tata bitu .⁷ Lilaghisyo lyo ili, ukuti ifikolo 12 fikusubila pakupokera pala bakumwiputa u chala umwakwiyisa ubusiko namusi lolusubiro lululu Malafyare ukuti a Yuda bakususya une .⁸ choni chicho mukusimikizya ukwambula kusubila ukuti chala akususya abafwe-⁹ Inga naloli nune nying'ono ukuti imbomba ifyindu ifyingi ukususyanya¹⁰ . Ngabomba isi mu Yerusalemu. Ngabapinya mujere abandu abingi abikemo aba chala nubu lamulilo bo ngegha ku baputi abosongo, sona pala baghoghiwa, nune ngavotagha pamupene nabo .¹¹ Ngabapanisyanaga utubalilo utwingi mufyalichi sona ngabakasya ukuti bayugha ifya bumyasi. Ingaba mukali ngani kukwabo sona kaba fwima nakutwaya twabo utwakusi .¹² Bongubomba isi ngabuka ku Damasika nubulamulilo nimbatiko ukufuma kubaputi abasongosongo; ¹³bo ndimusila kuya kulakula, nakabalilo ka pa musi, Malafyale, ngisa naketa ubweru kufuma kumwanya bo bukaba bukali ukukinda isuba, likisa lyambalila sona nabandu bo ngenda nabo .¹⁴ Botwebosi twawa pasi

ngapulika isyu likuyugha kukwangu likuti munjugha ya chi Heberi, " Sauli Sauli, choni chokufwima une? chipala pakuti upeke.¹⁵ Po ingayugha, "Weweni uwe, Malafyale?, Umalafyale akamula, " Ne Yesu yo ukufwima. ¹⁶Po akati nyamuka sona wimilile nifinama fyako; chochifukwa ichi nakubonekela nukwimika ukuba wemubombi wangu sona ukuba kamboni wakuyana nifindu fyo uwe ufimenye ukukwafyana nune sona nifindu fyofikwisa ukubonekegha mundasi; ¹⁷sona nguya pakuponesya kubandu sona nakubapanja nakubosi bonakutumako, ¹⁸ukuti iye wighuke amaso ghabo nukung'anamuka ukufuma kuchisi ukuya kubwelu sona ukufuma kumaka gha Satana ukuya kwa Chala, nukuti bapokele uluhokelo lwa mbibi ukufuma kwa Chala sona nimbyana iyi ngabapa umwe kubo wikemo mulwitiko ulu luli mwangu;¹⁹ Po apa U Malafyale Agilipa, akachingesya ngani ichisetuka chakumwanya; ²⁰loli, akaba tasi kuba mu Damasikasi, na Muyerusamu sona namosi muchisu cha Yudeya sona nakubandu bapanja, ngabapa ubutenga ukuti bapinduke nukunyokela kwa Chala, nukuti babombeghe imbombo isi sikuyana nulupinguko ²¹. Pachifukwa ichi abaYuda bakambinya une muchalichi nukulonda ukungoma une.²² U Chala akanyafwa mpaka numusughu, po ingwimila nukusimikisya kubandu bosi naku mwebakulu mwebosi ukuti nachimo ichakukinda pa basololi nu Mose pafyobakayugha ukuti fiyukubombiwa ²³ ukuti UKilisiti ayukutamiwa sona akuyuba wabwandilo pakusyuka, ukuyufumusya ubwelu kubandu nakubapanja."²⁴ Bo uPauli amalisya ukwinosekesya, u Fesitasi akayugha mwakukwesya amasyu, Pauli, upunganite, ubumanyili bwako bukupangisisye ubukupunganu." ²⁵ loli Pauli akati, " ndapunganite hagma. newamahala Fesitasi, loli fyonguyugha fyanaloli sona isimenye syosi isi. ²⁶ Wepe uMalafyale asimenye syosi isi, ponguyugha mubwabuke kukwake, simenye ukuti sitalipo nasimo syo sikindanitepo nisi pakuti isi syope sili pabwelu kukwake, pakuti fitakabombiwagha kulubafu²⁷ Ka mukubitika abasololi, Malafyale Agilipa? ingumanya ukuti ukwitika." ²⁸ Agilipa akayugha kwa pauli, " pakabalilo akapimba mukulonda munyengelele nukumbindula ukuwa mukilistu?" ²⁹ Pauli akati, " ingwiputa ukuti lumo pakabalilo akapimba pamo akabalilo akatali, uwe tawewe wemwene loli nabosi bobakupulika umusughu, babaghile ukuti babe ngati nene loli kwambula ukupinyiwa nuchen. ³⁰ Po umalafyale akimilila, sona nayo akalamulila sona nu Bernice sona nabosi bobakilagha nabo. ³¹ Bobafuma munyumba ingukulu(holo), bakayughisania benebene bakati, " umundu uyu ayabombite nasimo isyakuti angafwilapo sona nukupinyiwa." ³² Agilipa akayugha kwa Fesitasi, " umundu uyu ngali abuliwe pala inongwa yitafikite kwa Kayisala(caesar)"

27

¹Loli mo syatumuliwa ukuti tubuke muchisu cha Itale pabwato. wakamuwika u Pauli nabanine aba pinyiwa pansi pasongo wa uwakabukutika kabasilikili yo ingamu yake Juliya. ²Tukakwela mubwato ubukulu ukufuma mu Adilametiya, bubo bukaba papipi ukunyamuka ukubuka mumaloboko agha mjchigawa icha Asiya. potukanyamuka ukubuka ku nyanja ingulu. Alistalika yo akafuma ku Tesselonika mukaya ka Masedoniya wepe akabuka nuswe. ³Iyaningero lyake tukanyamuka tukaya mukaya ka Sidoni, kuko uJuliya akamupelela ichisa upauli po akamwitikisya ukuti abuke pakubaketa abamanyani bake ukuti ayepoke ifyakusowelwa fyake. ⁴Ukufuma kulakula tukakwela ubwato tukenda ukwa Kasungu aka Sayipulasi, papipi napamalo ghoghali pakati pa nyanja chifukwa chakuti imbepo yikakukilaghe ku maso ghitu. ⁵Bo twaloboka inyanja, tukabuka pabwato ku fiyaba fya Kilikiya na chiyaba cha Lisiya namu Pamufeliya, tukafika pamalo gha pa Mela, mukaya ka Lisiya. ⁶Mula mula usongo wabasilikali akabwagha ubwato bobukafuma kwa Alikezandiliya yoyikaya ku Itale. Akatubika twebosi mulamula. ⁷Tukenda panandi panadi amasiku amingi ngani sona tukafika nindamyo papipi sinidasi sona nimbepo yope yitakatwikisya sona ukuti twende isila yila, loli tukagholoka mumbali mwa Keleti, kako kakaketana na kaya ka Salimoni. ⁸Tukenda mumbali mwa kasungu kala nindamyo ingulu ngani, mpaka tukafika pabuyo bula botubwitsya ingamu yakuti Feya Haveni, ghoghakaba papipi nakaya ka Laseya. ⁹Tukatagha akabalilo akatali ngani, akabalilo ko abaYuda bafungilagha ifyakulya kope ka kinda, sona chikaba chakoghofya ngani pakwenda. Loli u Pauli akabasokesya bosi, ¹⁰sona akayugha akati "bandu, nguketa ukuti ubulendo ubu tuli nabo tibube bwakufulala sona nubufwe, tebube bwakunangika kwa bwato kwene loli nukunangika kwa bumi bwitu. ¹¹Loli usongo wa basikali akupulikisya ngani kumundu yo akendesya nakumwenecho wa bwato ukukinda nukupulikila fyo akayughagha Pauli. ¹²Chifukwa piloboko palapala patakaba pisa ukwikalapo akabalilo akatali akachisuku, po abandu bobakendesya ubwato bakamanisiwa ukwendesya ukufuma palapala, sona pasila yiliyosi tubaghile tuye tufike mukaya ka Fonike, tuye twikale nichisiku kulakula. Fonike ghomalo gho ubwato bukwimako mukaya ka Kileti, kokubonekela kumitu nakundende. ¹³Bo imbepo yakanda pakuputa, panandi panandi, abandu bobakendesya ubwato bakinongona ukuti bali nafyo pafyo fikalondiwa. pobakapima nukukola ubwato ubukulu, sona bakenda mumbali mu Kileti, papipi ni nyanja. ¹⁴Bopakindapo akabalilo kanandi imbepo iyakukuka yo bakatingi Yulakilo, imbepo yo yikafumila kumitu kwa fumilo ilisuba, yikanda pa kukukuka ngani pa pansi palusungu ¹⁵. Bo ubwato bwakoliwa ni nimbepo ingulu, bukapotwa pakwendelela ukubuka kuko imbepo yikafumilagha, potukabuleka ukuti tusungileghe bwaka ni mbepo. ¹⁶Tukenda mwalubilolubilo mumbali mukasungu akanandi aka Kauda, sona nukutamiwa ukwakendele ukwakuti tuponesye ubwato. ¹⁷Bobakwesya pamwanya ubwato ubukulu bula, pobakabupinya nindisi ukuti bube namaka. Bakoghopa ukuti bungapotwa ukwenda pamusesenga wa pa Salitisi, po bakisya chicho chikakola mu nyanja ingulu yila nukubuleka ubwato ubukulu bukanda pakwenda. ¹⁸Imbepo iyakukuka yila yikendelela pangero pake tukanda pakutagha ukatundu yumo mumisi. ¹⁹Pisiku ilya butatu bobakendasyghe ubwato bakataghila ifibombelo fimo ifya bwato ubukulu mumisi ninyobe syabo. ²⁰Bo isuba nindodwa sitatubalilapo uswe pamasiku amingi sona nimbepo ingulu ngani iyakukuka nukoma uswe, tutakaba nulusubilo lumo ulwakuti tungapona. ²¹Bo benda ubelendo ubutali ubwambuila kulya nachimo, po u Pauli akimilila pa bandu bala bakendesya akayugha, "mwebandu, mubaghile

mupulikisye kukwangu, manyetufumengemo mu Kileti ngali ifingu fitanananganikite nukukomanika.²² Loli ulu ngubasuma ukuti mukibe ngani umoyo, nayumo umundu mumwinu yuyo akwisa pakufuma loli ubwato ubukulu nwere bobubo bukwise pakunangika.²³ Ubusiku bubo bwamalagha uwandumi wa Chala ku yuyo une indimumwake sona yuyo ngumwiputa, uwandumi wake imilile pambali papangu.²⁴ sona akuti, manye moghopeghe,, pauli. Ubaghile pakwimilila paso pa Kayisali. U Chala muchisa chake abapile ku umwe mwebosi nakubosi bobakwenda pa bulendo bwa pamisi.²⁵ Po, mwebaya mwe mukibe ngani umoyom pakuti ngusubila ukuti uchala akwisa pakusibomba ukuyana namumo akayughila kukwangu.²⁶ Loli tukwisapakwikola pakasungo kamo.²⁷ Pabusiku bwa pa 14, bo tukali tukusungiliwa nimbepo pa nyanja iya Adiriyati, pakati pabusiku abandu bo bakendesya ubwato ubukulu bakinong'ona ukuti tulipipi ukufika pisila.²⁸ Po bakapima ukuyapansi kwa inyanja bakaghe ukuti yikukwana 20 fatomusi, bobenapo panandi bakeghe sona ichipimilo bakayagha 15 fatomusi.²⁹ Po ubogha bukabakola ukuti bangakung'ula mumabwe, po bakadwibika ifyela ifing'wamu 4 kunyuma kwa bwato ubukulu ukuti fibukole, sona bakiputa ukuti kuche lubilo.³⁰ Abandu bo bendesya ubwato ubukulu bu, la bakaghela pakukinda, bakisya ubwato pamisi ngati pobabuka pakutwikibika ifyela ifingi ifingw'amu kundasi ukwa bwato ubukulu bula.³¹ Loli u Pauli akamusya usongo uwa basilikali yula, nabasilikali, "pene papo abandu aba bikala muno mubwato, mutangapona."³² Po abasilikali batumula indisi isya bwato nukubuleka ukuti bubkaghe.³³ Pangero ngani bonisuba likali ukufuma, upauli akabasuma bosi ukuti balye ichakulya, akati, "mwikala amasiku 14 umwakupasyapasya, sona akabalilo kosi kakaka mutakalyanga nachimochimo.³⁴ Po ngubabusya ukuti mugawane ichakulya, pakuti ichakulya chakulondiwa ukuti mukale ngani. Nayumo mwa umwe yo akuya pakutagha akangw'ili koka kumutu wake."³⁵ Bo upauli ayugha isisi akasanya ifibama nukumupalisya uchala pamaso gha wesi. po akafimenyulania nukwanda pakulya.³⁶ Bakakiba umoyo bosi sona bosi bakalya ichakulya.³⁷ Twebosi poka mubwato ubukulu tukaba 276.³⁸ Bobalya umwakukwana bakapupela ubwato ukuti bupepuke pakuponia ingano yosi munyanja.³⁹ Bokwacha abandu bo bakabombaghaa mubwato ubukulu bakapotwa pakumanya mwisila mwa chisu chila, loli bakaketa ubuyo ubwa musesenga, po bakisa bayughisania pala bangendesya ubwato ubukulu mukati mula.⁴⁰ Pobaputulania ifyela ifingw'amu fila nukufileka ukuti fidwibe munyanja. sona pakabalilo kalakala bakasatula indisi sisyo sikapinyiwa ku fyakufughila ubwato ubukulu. Po bakakwesya umwenda kundasi ukwa bwato ubukulu ukuti imbepo yisungile ubwato bula nukubuka pisila.⁴¹ Loli ubwato bula bukapatila pamusesenga ghughu ghutakabonekagha. Po kundasi kwa bwato ubukulu bula kukapatila palapala sona yikimilila kwambula kwenda sona. po kunyuma kwa bwato bula kukanda ukupyokongana pa chifukwa cha maka gha mayigha.⁴² Abasilikali bakinong'ona ukuti bakome aba kayidi pamo abasilikali bobakulundilagha abapinyiwa bosi, umwakuti manye yumo akasabe akinde nukupona.⁴³ Loli usongo uwa basilikali yula akalondagha pakumupoka u pauli, po akabakanisya abasilikali pakubomba sisi. Mubuyo bwake akababalamula babo bakasaba ukuti banyelele mumisi nukusaba pakubuka pisila.⁴⁴ Po abanyabo bakababusya ukuti bakwele pamatabwa bamo pafimo ifyakufumila kubwato ubukulu. Musila ngati iyi chikabombiwa ukuti mpaka twe bosi tukenda akisa nukufika pisila.

28

¹Bobafika akisa pabwima pala, po bakamanya akaya kala ukuti bakitisya ukuti malta ingamu.² Abandu abenecho bakaya kala bakaba bandu bachisa ngani, bakabapembela numulilo nukubitisa bosi chifukwa chafula yoyikawa sona kukatalala.³ Loli mo upauli wepe mo atenyaingwi akapinya akamusighe nukughubika pamulilo, injoka yikafumamungwi chifukwa cha butukifu poyikamulematila munyobe.⁴ Mo abandu abene kaya bachibona ichinyamana chiniengite pa nyobe, bakayughisania bakati umundu uyu naloli akukoma abandu yo akindite ukufuma ku nyanja, nubwanaloli tetumwikisye ukwikala kuno.⁵ Loli akanyungula ichinyamana chila nukutaghila pamulilo loli atakalwalapo nukulwala.⁶ Bakalindilagha ukuti pamo ti alwale pamo tim afwe umwakukenusya ubub. Bakaketa ukuti nachimo ch chikumubombekela. Bakachenja inyinong'ono sons bakati we chala umunandi.⁷ Bo bali papipi namalo, pakaba umughunda ghoghukaba mumakaya kamalafyale uwa chisu cho chili pakati pakati panyanja, ingamu yake pabuliyasi. Akabapokela bosi numoyo ghosi wachisa nukwikala nabo amasiku matatu.⁸ Chikabombiwa ukuti uwise wa pabulasi akaba mulwale nimbepo inyali sona nukupela mukati. Mo uPauli babuka kukwake, akiputa nukubika inyobe pamutu wake, sona akamuposya.⁹ Mo ichi chabombiwa abandu abingi pakati pa chisu chapanyanja bobakaba balwale, bope bakisa sonabakapola.¹⁰ Abandu bope bakamuyindika ninjndiko inyingi. Po bakitendsya ukunyamuka bakapa fyosi fyobakalondagha.¹¹ Bopakindapo imyesi mitatu bakanyamuka ukwenda musitima mukabalilo ka lupepo mobali pachisu chapanyanja musitima iya Alekezandiya, yikaba nabana abamapasa babili abafimanyikwilo fyan fifwani fy bachala babo.¹² Bakati bafika michisu cha Silakuse, bakikala pala amasiku matatu.¹³¹³¹⁴¹⁵ 13 Ukufuma pala bakanyamuka nukwenda sona bakafika mu chikaya Regio. kulyaningelo lyake imbepo ikafuma kufumilo bwa lisuba yikaputa sona pa masiku mabili bakafika ku chisu cha peteyoli. 14 Kula bakabako aba klisitu bo bakabasuma ukuti baye bikale nawo amasiku 7 musila iyibakabuka mu chisu Roma. 15 Aba klisitu abanine mo bakabapulikabakisagha ku apiyo nakunyumba sitatu isyako abalendo bakughona. U chala sona akaba namaka.¹⁶ Bakati bafika mu Roma, Pauli akitikisiwa pa kwikala mwene naba lindilili aka banabo bobakumulindililagha.¹⁷ akabalilo kamo kakisa mo pakinda amasiku matatu, pauli akitisya bosi bo balongosi bo yuda mo bisa bosi pamupeneakayugha kukwawo akati, "mwe baklisitu, napo indabomba chimo ichibibi ku bandu, pamo imyiko yabandu, ingakoliwa ngati mukahyiodi mu Yelusalemu naba Roma.¹⁸ Bakati bamulalusya, bakati pakumufumya chifukwa batakachaghagha ichifukwa chakuti bamukomele inongwa bakapotwa.¹⁹²⁰ Loli aba Yuada bakayughagha ububibi bwa minongono ghabo akikakamisya ukuti inongwa yiye kwa kesali napo atakaba nichifukwa cha ukubasusya

mu kaya kawo. 20 Mu chifukwa ichi leka akabitisa ukuti ukomane nabo mukuyagha mukuyagha nawo, chifukwa cha lusubiro kwa ba israele pakusubalira ukuti ipano akwifwala uchala.²¹²² 21 Po sona bakati bakati mukalata yumo uwakufuma ku ba yuda uwa uwe, sona batapokerapo aba kristu pamo, ama ripoti pamo simo isyakuyugha ububi kwa uwe. 22 Loli bakalondagha ukupulika kukwake chicho akwinong'ona chifukwa chikamanyikwa kukwabo ukti akayughagha ububi kosikosi.²³²⁴ 23 Bakati basakisa isiku iyake abandu bingi kumalo koakalagha. Bakalongosola fyosi kusanduni fya bunyafyale kwakumwanya kwa chala. Akaghela ukubalongosolera nifya Yesu, ukufuma mundaghilo sya Mose nakubatumba ukwanda pangelo mu paka namasuwa. 24 Bamo bakakolwesyeke mu kwitikisa nifyo bababula loli bamo batakitikisa.²⁵²⁶ 25 Bakati batapulikana nawe baka mukuleka mu pauli ayugha kale isya limulyene ili, ukuti "Umpepo mwikemo ayugha akisa ukwendela mwa Yesaya ubalaghizi ku basekulu binu. 26 Akati, Buka kubandu aba sona muti; "Pakupulika, tibakapulike loli tabakapulikisaghe, sona ukuketa, tibakaketaye loli tabakaketesagha.²⁷ Chifukwa cha myoyo ya bandu aba yaba Pakuti imyoyo yabandu aba yikaba mikafu, namakutu ghabo ghatakupulika, sona bakighalira na maso. Lumo tibakaketaghe namaso ghabo sona tibakapulikaghe na makutu ghabo sona tibakitikisaghe nu myoyo yabo nu kunyoka sona tingabaposye.²⁸ 29 Apa mumanye ukuti ubupoki bwa chala ubju bwatumiwa kuba mitundu yosi sona²⁹ tibapulikisye. Mo akali ayugha amasyu aghaA Abayuda bakasumapo bakabuka. Papo bakaba bandu bakususania benebene³⁰ Upauli akikalaifinja fibili ifipuma muchighamba chila munyumba ya kulipila, sona akapokelagha wesi yo akabukagha kukwake³¹. Akafumusyagha ifya bunyayale bwa chitangalala cha chala kumwanya sona nukumanyisa ifya malafyale Yesu kilisitu nubukifu ghosi kwambula ndamyo